RADA GMINY TUSZÓW NARODOWY

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUSZÓW NARODOWY

Załącznik Nr I do Uchwały Nr XXIV/136/01 Rady Gminy w Tuszowie Narodowym z dnia 31.10.2001 r.
CZĘŚĆ I
zawierająca tekst: – **Uchwała** – **Informacje wprowadzające** – **Uwarunkowania realizacji celów rozwoju przestrzennego gminy**
CZĘŚĆ II
zawierająca tekst: – **Cele i kierunki rozwoju** – **Polityka rozwoju przestrzennego** – **Materiały źródłowe** – **Załączniki** – **Dokumenty formalno prawne (wyciąg)**

TUSZÓW NARODOWY 2001 ROK

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr …/…/2020
Rady Gminy Tuszów Narodowy
z dnia …… 2020 r.

UJEDNOLICONY TEKST

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUSZÓW NARODOWY

TUSZÓW NARODOWY 2020 ROK

*ustalenia II zmiany studium wyróżniono w tekście ** [ ]*
a także na rysunku studium w oznaczeniach

RADA GMINY TUSZÓW NARODOWY

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUSZÓW NARODOWY

KIERUNKI I ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Zmiana studium zawiera:

1) Uchwała Rady Gminy w Tuszowie Narodowym,
2) Część tekstowa:
   a. Załącznik Nr 1 – Uwarunkowania przestrzenne,
   b. Załącznik Nr 2 – Kierunki i zasady polityki przestrzennej,
3) Część graficzna:
   a. Załącznik Nr 3 - Uwarunkowania przestrzenne w skali 1: 10 000,
   b. Załącznik Nr 4 – Kierunki i zasady polityki przestrzennej – struktura funkcjonalno-przestrzenna - w skali 1: 10 000

Załącznik Nr 2
do uchwały Nr XXI/175/2012
Rady Gminy w Tuszowie Narodowym
z dnia 28 grudnia 2012r.

TUSZÓW NARODOWY 2012 ROK

Zespół autorski:

mgr Władysław Gurdak **Główny projektant** **upr. urb. Nr 1094/90**	Wprowadzenie Powiązania funkcjonalno – przestrzenne gminy Cele i zadania rozwojowe Polityka realizacji przedsięwzięć publicznych
mgr Jan Rakuś	Polityka rozwoju w sferze społeczno – gospodarczej Strefy polityki przestrzennej
Anna Matyka	Wartości środowiska przyrodniczego
mgr Dominik Komada	Ochrona dziedzictwa kulturowego
mgr inż. Aniela Grądziel	Problematyka zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej
inż. Maria Mróz	Kierunki i zasady rozwoju systemów transportowych
mgr inż. Jan Sadecki **mgr inż. Janina Wiącek**	Kierunki i zasady rozwoju systemów infrastruktury technicznej
tech. Jolanta Kocoń **tech. Elżbieta Skalska** **tech. Maria Rzepka** **tech. Alicja Furdyna**	Opracowanie graficzne
tech. Robert Sudoł	Opracowanie techniczne, skład, redakcja komputerowa

I ZMIANA STUDIUM

Zespół autorski:

mgr Władysław Gurdak	Wprowadzenie Powiązania funkcjonalno – przestrzenne gminy Cele i zadania rozwojowe Polityka realizacji przedsięwzięć publicznych
mgr Jan Rakuś	Projektant prowadzący
Anna Matyka	Wartości środowiska przyrodniczego
mgr Paweł Paź	Opracowanie komputerowe
tech. Jolanta Kocoń	Opracowanie techniczne,

Spis treści:

UCHWAŁA 9

Tekst Uchwały Nr XXIV/136/01 Rady Gminy w Tuszowie Narodowym z dnia 31 października 2001 r. 11

INFORMACJE WPROWADZAJĄCE 22

1) Cele i kierunki rozwojowe 15

2. Kierunki rozwoju i przekształceń struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy 16

1. Polityka w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego 21

1.1. Ochrona wód powierzchniowych 21
1.2. Ochrona wód podziemnych 21
1.3. Ochrona powietrza atmosferycznego 22
1.4. Ochrona zasobów surowcowych, ochrona powierzchni ziemi 22
1.5. Ochrona gruntów rolnych i leśnych 23
1.6. Obiekty i obszary chronione i proponowane do ochrony na podstawie ustawy o ochronie przyrody 23
1.7. System powiązań ekologicznych – tereny otwarte 25
1.8. Ochrona przed zagrożeniami powodziowymi 25
1.9. Ochrona klimatu akustycznego 25
1.10. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym 25

2. Polityka w zakresie ochrony środowiska kulturowego 26

2.1. Zakres ochrony konserwatorskiej 26
2.1. Stanowiska archeologiczne 26
2.2. Punkty i ciągi widokowe 30
2.3. Układy ruralistyczne wraz z zabytkową zabudową, kapliczkami, figurami i pomnikami 31
2.4. Obiekty dysharmonizujące z otoczeniem 32

3. Polityka zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej 32

3.1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej 35

4. Polityka rozwoju społeczno – gospodarczego 35

4.1. Prognoza rozwoju demograficznego 35
4.1.1. Liczba ludności, gęstość zaludnienia 35
4.1.2. Struktura wiekowa 36
4.2. Prognoza zmian jakości życia mieszkańców 36
4.2.1. System obsługi ludności gminy 36
4.3. Prognoza rynku pracy 38
4.4. Rozwój budownictwa mieszkaniowego 38

5. Polityka rozwoju systemu transportowego 40

5.1. Komunikacja drogowa 40
5.1.1. Weryfikacja istniejącej sieci drogowej 40
5.1.2. Modernizacja dróg 41
5.1.3. Drogi transportu rolniczego 43
5.1.4. Ruch pieszy i rowerowy 44
5.1.5. Bezpieczeństwo ruchu 45
5.2. Komunikacja kolejowa 45

6. Polityka rozwoju systemów infrastruktury technicznej 45

6.1. Elektroenergetyka 45
6.2. Telekomunikacja 46
6.3. Zaopatrzenie w gaz 47
6.4. Zaopatrzenie w wodę 47
6.5. Gospodarka ściekowa 47
6.6. Gospodarka odpadami 48

6.7. Regulacja stosunków wodnych 48
7. Polityka w zakresie ochrony ludności przed zagrożeniami żywiołowymi 48
7.1. Zagrożenia żywiołowe i katastrofalne 48
7.2. Aspekty obrony cywilnej 49
8. Polityka realizacji przedsięwzięć publicznych gminy 50
8.1. Gospodarowanie mieniem komunalnym 50
8.2. Realizacja przedsięwzięć publicznych 52
8.3. Promocja gminy 54
8.4. Polityka lokalizacyjna 55
8.5. Określenie obszarów, dla których sporządzenie planów miejscowych jest obowiązkowe 56
9. Uzasadnienie przyjętych w studium rozwiązań (I etap) 59
10. Uzasadnienie przyjętych w studium rozwiązań w II etapie I zmiany Studium 60
Bibliografia 65

Uchwała Nr XXIV / 136 / 2001
Rady Gminy w Tuszowie Narodowym
z dnia 31 października 2001 r.

w sprawie:
uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy

Na podstawie art. 18, ust. 2, pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – tekst jednolity (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 z późniejszymi zmianami) oraz art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym – tekst jednolity (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późniejszymi zmianami) Rada Gminy w Tuszowie Narodowym, uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy jako akt kierownictwa wewnętrznego określający politykę przestrzenną gminy.

§ 2

Studium stanowić będzie dokument ułatwiający przygotowanie lub podejmowanie decyzji przez Zarząd Gminy w odniesieniu do lokalnych przedsięwzięć dla realizacji celów publicznych, działalności wymagającej ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenów na obszarach nie objętych planami miejscowymi, a także dokumentem na podstawie, którego następować będzie koordynacja działań związanych z zagospodarowaniem terenów na obszarze gminy.

§ 3

Zobowiązuje się Zarząd Gminy do realizacji polityki przestrzennej na obszarze gminy w oparciu o kierunki i zasady przyjęte w „Studium”.

§ 4

Integralną część uchwały stanowią:

Załącznik Nr I

zawierający część opisową polityki rozwoju i kierunków zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy.

Załącznik Nr II

zawierający część rysunkową:

plansza Nr 1. Kierunki i zasady polityki przestrzennej – struktura funkcjonalno przestrzenna 1:10 000;

plansza Nr 2. Kierunki i zasady polityki przestrzennej – infrastruktura techniczna 1:10 000.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy Tuszów Narodowy.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

.....

Przewodniczący Rady Gminy

Uchwała Nr XXXVII/288/2010

Rady Gminy w Tuszowie Narodowym
z dnia 17 marca 2010r.

w sprawie: uchwalenia I zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. Nr 142 z 2001r. poz. 1591 z późniejszymi zmianami) oraz art. 27 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 z 2003r. poz. 717 z późniejszymi zmianami), **Rada Gminy w Tuszowie Narodowym uchwala co następuje:**

§ 1

1. Uchwala się I zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy uchwalonego uchwałą Nr XXIV/136/2001 Rady Gminy w Tuszowie Narodowym z dnia 31.10.2001 roku,, zwane w dalszej części uchwały „zmianą studium".
2. Ustalenia zmiany studium zawarte są w:
   1) części tekstowej:
      a) załącznik Nr 1 – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – ustalenia studium;
   2) części graficznej:
      a) załącznik Nr 2 – uwarunkowania przestrzenne w skali 1:10 000,
      b) załącznik Nr 3 – kierunki polityki przestrzennej w skali 1: 10 000.

§ 2

Zakres zmiany studium dotyczy wskazania nowych terenów dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą zabudowa usługową w miejscowościach: Sarnów i Czajkowa.

§ 3

1. Wprowadzone zmiany w części tekstowej zmiany Studium oznaczono czerwoną czcionką.
2. Wprowadzone zmiany oznaczono w części graficznej zmiany Studium pogrubioną czerwoną kreską.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tuszów Narodowy.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała Nr XXI/175/2012
Rady Gminy w Tuszowie Narodowym
z dnia 28 grudnia 2012r.

w sprawie: uchwalenia II etapu I zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. Nr 142 z 2001r. poz. 1591 z późniejszymi zmianami) oraz art. 27 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 z 2003r. poz. 717 z późniejszymi zmianami), **Rada Gminy w Tuszowie Narodowym uchwala co następuje:**

§ 1

3. Uchwala się II etap I zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy uchwalonego uchwałą Nr XXIV/136/2001 Rady Gminy w Tuszowie Narodowym z dnia 31.10.2001 roku,, zwane w dalszej części uchwały „zmianą studium".
4. Ustalenia zmiany studium zawarte są w:
   1) części tekstowej:
      a) załącznik Nr 1 – Uwarunkowania przestrzenne;
      b) Załącznik Nr 2 – Kierunki i zasady polityki przestrzennej;
   2) części graficznej:
      a) załącznik Nr 3 – uwarunkowania przestrzenne w skali 1:10 000,
      b) załącznik Nr 4 – kierunki i zasady polityki przestrzennej – struktura funkcjonalno-przestrzenna - w skali 1: 10 000.

§ 2

Zakres zmiany studium dotyczy wskazania nowych terenów dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą zabudową usługową w miejscowościach: Ławnica, Malinie, Grochowe i Dębiaki.

§ 3

3. Wprowadzone zmiany w części tekstowej zmiany Studium oznaczono granatową czcionką.
4. Wprowadzone zmiany oznaczono w części graficznej zmiany Studium pogrubioną granatową kreską.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tuszów Narodowy.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

POLITYKA ROZWOJU
I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO

1) Cele i kierunki rozwojowe

Jako główny cel rozwoju gminy zakłada się osiągnięcie stabilnego, wszechstronnego rozwoju, w którym byłoby zapewnione warunki wzrostu jakości życia mieszkańców przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą, a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Realizacja tego celu wymaga:

- traktowania ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych;
- prowadzenia racjonalnej gospodarki zasobami naturalnymi miedzy innymi takimi jak: lasy, woda, surowce mineralne;
- kształtowanie struktury funkcjonalno – przestrzennej w nawiązaniu do systemów ekologicznych uwzględniając ograniczenia wynikające z zagrożeń żywiołowych;
- rozwijanie funkcji adekwatnych do predyspozycji środowiska.

Ten priorytetowy cel można rozwiązać w postaci celów:

a) społeczno–gospodarczych wyrażających się w:
   - dążeniu do kształtowania mechanizmów stymulujących rozwój gospodarczy gminy zapewniający mieszkańcom w maksymalnym stopniu źródła utrzymania w obrębie gminy głównie poprzez restrukturyzację usług dla potrzeb rolnictwa oraz specjalistyczną produkcję rolniczą;
   - kształtowanie ładu przestrzennego i estetycznego w rozwoju osadnictwa;
   - sukcesywne doposażenie terenów osadniczych w infrastrukturę techniczną;

b) ekologicznych wyrażających się poprzez:
   - dostosowanie rozwoju społeczno–gospodarczego do uwarunkowań przyrodniczych;
   - racjonalną gospodarkę zasobami wód, lasów oraz ochroną przestrzeni terenów otwartych;
   - prawną ochronę wartości przyrodniczych
   - zalesianie gruntów nieprzydatnych dla rozwoju rolnictwa towarowego.

c) kulturowych polegających na zachowaniu wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i kształtowaniu atrakcyjnego wizerunku gminy;

d) przestrzennych ukierunkowanych na podnoszeniu ładu przestrzennego w kształtowaniu zagospodarowania gminy przy zachowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, w tym sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Funkcje gminy

Gmina Tuszów Narodowy –	obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej ukierunkowany głównie jako zaplecze surowcowe dla pobliskiego Mielca oraz atrakcyjny teren do zamieszkania i wypoczynku (agroturystyka).
Tuszów Narodowy –	wieś gminna – ośrodek administracyjno – gospodarczy, koncentrujący szerokie spektrum aktywności gospodarczej.

2. Kierunki rozwoju i przekształceń struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy

1. Podstawowe ustalenia polityki przestrzennej w odniesieniu do gminy Tuszów Narodowy dotyczą zapewnienia warunków rozwoju zrównoważonego tj. takiej organizacji przestrzennej, która eliminowałaby ilość konfliktów między ochroną środowiska i dóbr kultury, a rozwojem gospodarczym i działaniami na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców (w tym rozwoju mieszkalnictwa). Przedstawione aspekty polityki przestrzennej dotyczą zagospodarowania obszaru wynikające z ograniczeń szczegółowo ustalonych w przepisach szczególnych i normatywnych, względnie proponowane do przyjęcia w ramach ustaleń planów miejscowych jako prawa lokalnego z uwagi na powszechną konieczność zabezpieczenia powszechnie uznanych wartości. Dotyczy to szczególnie zapewnienia warunków ochrony środowiska i ochrony dóbr kultury.
2. Oprócz zapewnienia realizacji przestrzennych aspektów ochrony środowiska, w tym zieleni i krajobrazu i ochrony dóbr kultury a także zabezpieczenia warunków dla funkcjonowania i realizacji ponadlokalnych celów publicznych do podstawowych zadań polityki przestrzennej gminy należą:
   - stworzenie warunków przestrzennych dla poprawy jakości życia mieszkańców;
   - stworzenie warunków przestrzennych dla ożywienia życia gospodarczego gminy (w tym także dla przekształceń rolnictwa i wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej);
   - zwiększenie efektywności gospodarowania terenami oraz zapewnienie warunków ładu przestrzennego.
3. W zakresie poprawy warunków życia mieszkańców (wynikających z potrzeb zaspokojenia mieszkaniowych wspólnoty samorządowej) kierunki polityki przestrzennej dotyczą:
   - zapewnienia odpowiedniej wielkości terenów mieszkaniowych w obszarach posiadających szczególnie predyspozycje dla rozwoju tej funkcji w warunkach nie stwarzających istotnych kolizji z występującymi zasobami przyrodniczo – krajobrazowymi i uwarunkowaniami ochrony środowiska oraz zasobami kulturowymi;
   - tworzenia warunków dla rozwoju inicjatyw ludności zmierzających do uruchomienia działalności związanej z obsługą ludności w zakresie usług komercyjnych (handel, gastronomia, rzemiosło usługowe i inne);
   - ustalenia przestrzennych warunków sprzyjających rozbudowie systemu infrastruktury technicznej;
   - doskonalenia systemu komunikacyjnego oraz zapewnienia warunków dostępności dla wyznaczonych terenów mieszkaniowych.
4. W odniesieniu do ożywienia życia gospodarczego w obszarze gminy poza wspomnianym tworzeniem warunków dla uruchomienia działalności związanej z obsługą ludności politykę przestrzenną należy ukierunkować na:
   - zapewnienia przestrzennych warunków realizacji inwestycji strategicznych w obszarach przydatnych dla tych celów w ramach istniejącego zainwestowania lub terenów wyznaczonych w dotychczas obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wyznaczenie nowych terenów dla tych inwestycji w obszarach ustalonych dla urbanizacji pod warunkiem spełnienia wymogu ich nieuciążliwości dla otoczenia;

- wyznaczenie nowych terenów dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym szczególnie usług i urządzeń obsługi mając na uwadze występujące uwarunkowania;
- wspieranie inicjatyw lokalnej ludności w zakresie uruchomienia drobnej działalności gospodarczej;
- tworzenie warunków dla rozwoju nieuciążliwych dla środowiska rolniczych gospodarstw specjalistycznych w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

5. Zwiększenie efektywności gospodarowania przestrzenią dotyczy zarówno gospodarowania terenami, jak i zasobami kubaturowymi i jest związane z:
   - intensyfikacją użytkowania terenów poprzez uzupełnienia lub rozbudowę istniejącego programu kubaturowego oraz wykonanie pełnego programu towarzyszącego lub uzupełniającego (w tym zieleni i urządzeń komunikacyjnych);
   - przeciwdziałaniu rozproszeniu zabudowy;
   - zmianą funkcji lub charakteru niektórych terenów przez wprowadzenie bardziej intensywnych form w dostosowaniu do warunków lokalnych (w tym szczególnie uwarunkowań środowiskowych);
   - racjonalnym gospodarowaniu istniejącymi obiektami kubaturowymi i ich wykorzystaniem poprzez ustalenie odpowiednich funkcji użytkowych (dotyczy obiektów stanowiących mienie gminy lub własność Skarbu Państwa).

Powyższe wiąże się z prawidłowym wykorzystaniem istniejącego oraz projektowanego uzbrojenia, a konsekwencją tych działań winno być osiągnięcie poprawy ładu przestrzennego.

6. Bardzo istotnym w zakresie ładu przestrzennego jest określenie skali, typu i formy nowej zabudowy, w tym szczególnie jednorodzinnej dla zharmonizowania z krajobrazem oraz najbliższym otoczeniem poprzez wykonanie, a następnie tworzenie zachęt dla stosowania katalogu powtarzalnych projektów uwzględniających elementy regionalnej architektury.

Wyróżniono następujące strefy:

I. Strefa wartości przyrodniczych i kulturowych

Obszar ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, dóbr kultury oraz wartości krajobrazowych swoim zasięgiem obejmuje obiekty i tereny, w ramach których wydzielono:

- tereny i obiekty, które na mocy ustaw szczególnych objęte są ochroną prawną;
- korytarze ekologiczne oraz tereny zieleni istniejącej;
- tereny atrakcyjne krajobrazowo określone strefą kontynuacji tradycji;
- tereny ochrony wód podziemnych oraz wód powierzchniowych.

Podstawowymi działaniami w tych obszarach winna być ochrona i konserwacja wartości naturalnych oraz rekultywacja zniszczonych elementów krajobrazu naturalnego. Działalność inwestycyjna winna ograniczać się do:

- budowy i rozbudowy obiektów, urządzeń i elementów infrastruktury technicznej, których funkcjonowanie nie jest sprzeczne z wymogami ochrony środowiska;
- wprowadzenia zmian w ukształtowaniu i pokryciu naturalnym terenu poprawiających walory obszaru;
- stwarzania warunków do sukcesywnej rekompozycji osadnictwa wiejskiego z uwzględnieniem ograniczeń jego funkcjonowania.

II. Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Obejmuje tereny zagospodarowania i użytkowania rolniczego przeznaczone jako źródło utrzymania ludności rolniczej. W ramach całego obszaru wskazano:

1. Tereny rozwoju osadnictwa wiejskiego o wielofunkcyjnym charakterze tj. zabudowy jednorodzinnej dla ludności nierolniczej w tym ludności z zewnątrz, zabudowy zagrodowej oraz rozwoju usług publicznych o znaczeniu podstawowym. Charakter zabudowy winien nawiązywać do przyjętych standardów regionalnych.
2. Tereny preferowane do rozwoju intensywnego rolnictwa z wykorzystaniem obszarów:
   - gleb dobrej jakości tj. klasy II, III oraz IV;
   - sprzyjających warunków ekologicznych o między innymi dobrej wilgotności, składzie chemicznym gleb;
   - wykonanych melioracjach;
   - korzystnej struktury własnościowej.
3. Tereny o zróżnicowanych warunkach rozwoju rolnictwa wynikające z ograniczeń:
   - gruntowo – wilgotnościowych posiadających obniżenie jakości gleb (klasy IV – VI);
   - zagrożeń przeciwpowodziowych;
   - zagrożeń antropogenicznych (korytarze uciążliwości infrastrukturalnej, granice zasięgu ochrony ujęć wody);

Tereny o zróżnicowanych warunkach do rozwoju rolnictwa obejmują: tereny proponowane do rozwoju produkcji ekologicznej żywności, oraz do rozwoju hodowli.

Tereny, o których mowa w pkt. 2 wyłączone zostały z zabudowy z wyjątkiem niezbędnych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

Na terenach wskazanych w pkt. 3 wskazana jest realizacja działań związanych z:

- przetwórstwem rolno – spożywczym i dystrybucją produktów rolnych;
- produkcją (uprawą) roślin przemysłowych;
- budową systemów i urządzeń wodno – melioracyjnych służących poprawie jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- ograniczenie wznoszenia nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej;

III. Strefa rozwoju gospodarczego i przekształceń

Obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej, usług publicznych oraz rozproszoną zabudowę drobnej wytwórczości. W ramach całego obszaru wydzielono:

1. Tereny zabudowy mieszkaniowo – zagrodowej i usług towarzyszących.
2. Tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniowo – zagrodową i usługi towarzyszące.
3. Obszary rozproszonej zabudowy zagrodowej wskazane do adaptacji.
4. Tereny usług publicznych.
5. Tereny wskazane do rozwoju produkcji, drobnej wytwórczości i transportu.
6. Tereny wskazane do działalności agroturystycznej.
7. Tereny wskazane do produkcji polowej i zwierzęcej.
8. Obszary intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wyposażone w usługi towarzyszące (na rysunku Studium oznaczone symbolem 1MN/U, 2MN/U, 3MN/U, MN).
9. **[Tereny zabudowy usługowej, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów].

ZASADY ROZWOJU I KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

1. Polityka w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego

Przy formułowaniu generalnych ustaleń dotyczących ochrony środowiska na obszarze gminy Tuszów Narodowy kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju – rozwoju gospodarczego z uwzględnieniem czynników środowiskowych. Określono kierunki takiego przebiegu nieuchronnego i pożądanego rozwoju gospodarczego, który nie naruszałby w sposób istotny i nieodwracalny środowiska życia człowieka, nie doprowadzałby do degradacji biosfery i który godziłby prawa przyrody, ekonomii i kultury. Wychodząc od wniosków sformułowanych w pierwszej części opracowania, a mianowicie uwarunkowań wynikających ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego terenu gminy, jak również uwarunkowań zewnętrznych przyjęto następujące zasady polityki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

1.1. Ochrona wód powierzchniowych

Celem zapewnienia ochrony wód powierzchniowych jako podstawowy wymóg określa się realizację sieci kanalizacyjnej obejmującej wszystkie jednostki osadnicze oraz zorganizowanie systemu odbioru i oczyszczania ścieków na warunkach określonych przez gminę tj. z wykorzystaniem projektowanej do rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych we Mielcu.

Celowym jest osiągnięcie co najmniej II klasy czystości wód rzeki Babulówki oraz uzyskanie poprawy jakości wód w całej jej zlewni. Z uwagi na specyfikę zanieczyszczeń (bakteriologiczne, biogenne) Babulówki pochodzących głównie z osiedli wiejskich, wyposażenie w sieć kanalizacyjną i oczyszczanie ścieków wyeliminuje dopływ zanieczyszczeń obszarowych do zlewni, co uruchomi proces samooczyszczania cieków, a w konsekwencji doprowadzi do poprawy jakości wód.

Ponadto pozytywny wpływ na jakość środowiska wodnego będzie miała realizacja systematycznej zbiórki odpadów z terenu całej gminy na warunkach określonych przez samorząd (umowa na zbiórkę odpadów i wywóz na wysypisko w gminie Ostrów) oraz likwidacja „dzikich" wysypisk.

1.2. Ochrona wód podziemnych

Praktycznie cały obszar gminy jest dość zasobny w wody podziemne, znajduje się w obrębie GZWP Nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów. Zasoby zbiornika stanowią źródło zaopatrzenia ludności w wodę poprzez eksploatację ujęcia w miejscowości Jaślany. Ujmowane wody charakteryzują się niską jakością (III klasa) wymagają uzdatniania.

Celem zapewnienia warunków ochrony zasobów wód ujęcia ograniczenia i wskazania zgodnie z decyzją ustanawiającą strefy ochronne dotyczą:

- kontynuacji wzmożonej ochrony sanitarnej w obrębie stref ochrony bezpośredniej poszczególnych studni (zagospodarowanie zielenią, użytkowanie tylko do celów związanych z eksploatacją ujęcia);
- w obrębie wewnętrznego terenu strefy ochrony pośredniej (z wyłączeniem obszaru zajętego pod strefę ochrony bezpośredniej) obowiązuje zakaz: stosowania środków ochrony roślin oraz nawozów, wprowadzania ścieków i zanieczyszczeń do wód lub do ziemi, rolniczego wykorzystania ścieków, przechowywania i składowania odpadów stałych lub ciekłych, lokalizowania budynków mieszkalnych i innych obiektów na działkach do chwili obecnej niezabudowanych, wykonywania robót melioracyjnych, wykonywania wykopów ziemnych i odkrywek, lokalizowanie magazynów, zbiorników, rurociągów substancji chemicznych, mycia pojazdów,

urządzania parkingów i obozowisk, lokalizowania cmentarzy i grzebania zwierząt, prowadzenia wypasu bydła, wykonywania odwodnień, budowy dróg publicznych, lokalizacji nowych ujęć wody.

- w obrębie zewnętrznego terenu ochrony pośredniej: lokalizacja wszelkich obiektów wymaga uzgodnienia z właściwym organem ds. ochrony środowiska.

Na obszarze pozostającym w zasięgu GZWP zakres ograniczeń uzależniony jest od sposobu zagospodarowania terenu. Na terenach wiejskich obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko wodne, a w szczególności wysypisk odpadów i wylewisk nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża, przeprowadzenia rurociągów transportujących substancje niebezpieczne, przeładunku i dystrybucji ropopochodnych, ponadto obowiązek likwidacji „dzikich" wysypisk odpadów i punktów bezpośredniego zrzutu ścieków do wód podziemnych oraz wybudowania sieci kanalizacyjnej w celu zorganizowania prawidłowej gospodarki ściekowej.

Na terenach leśnych konieczna jest kontrola działania środków ochrony roślin i środków stosowanych przy nawożeniu lasów na wody podziemne. Wskazane jest stosowanie środków, których okres połowicznego rozpadu w glebie jest zdecydowanie krótszy niż 6 miesięcy.

1.3. Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego celem jest zachowanie norm czystości określonych stosownymi, aktualnie obowiązującymi przepisami prawa (Rozporządzenie MOŚZNiL z dnia 28.04.1998 r.).

Formułuje się następujące kierunki działań w zakresie ochrony warunków aerosanitarnych:

- stosowanie niskoemisyjnych nośników energii cieplnej (gaz lub olej opałowy), co wiąże się z koniecznością kontynuacji gazyfikacji całej gminy;
- wykorzystanie wymogu sporządzania raportów wpływu na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco na nie oddziaływać;
- prowadzenie działalności kontrolnej higieny atmosfery w celu podejmowania przeciwdziałań;
- eliminacja uciążliwości związanej z emisją zanieczyszczeń motoryzacyjnych przy drodze wojewódzkiej Nr 985 w miejscowości Tuszów Narodowy i Malinie poprzez budowę obejścia drogowego odciążającego tereny zwartej zabudowy w zakresie ruchu tranzytowego, na pozostałych terenach poprzez wprowadzanie zieleni izolacyjnej, zachowanie najmniejszych odległości od dróg dla zabudowy mieszkalnej w zależności od kategorii drogi, w uzupełnieniu powinny być podjęte działania pośrednie tj. zaostrzenie kontroli technicznej pojazdów.

Zasady ochrony powietrza odnoszą się do zachowania norm czystości wszystkich komponentów środowiska, ze względu na powszechność jego występowania i decydujący wpływ zanieczyszczania powietrza w stosunku do środowiska życia człowieka.

1.4. Ochrona zasobów surowcowych, ochrona powierzchni ziemi

Na terenie gminy aktualnie brak udokumentowanych w kategoriach bilansowych, złóż surowców. Istnieje możliwość udokumentowania i eksploatacji złóż piasków budowlanych w centralnej części gminy. W celu racjonalnego wykorzystania zasobów nieudokumentowanych, a powszechnie występujących konieczna jest eliminacja „dzikiej" eksploatacji i wprowadzenie w miarę potrzeb pozyskiwania surowców na mocy koncesji określającej warunki eksploatacji i rekultywacji. Równocześnie dopuszcza się prowadzenie prac geologiczno – poszukiwawczych złóż ropy naftowej i gazu ziemnego przez PGNiG S.A. na mocy udzielonej przez Ministra Środowiska Koncesji Mielec – Bojanów ważnej do 06.10.2005 r. przy zachowaniu przepisów branżowych.

W zakresie ochrony powierzchni jako cel podstawowy, ustala się przeprowadzenie rekultywacji na terenach zdewastowanych w wyniku eksploatacji kruszyw, proponuje się rekultywację o kierunku leśnym.

1.5. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

W myśl ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych zaleca się oszczędne dysponowanie gruntami o wysokiej bonitacji oraz gruntami leśnymi w przeznaczaniu ich na cele nierolnicze i nieleśne. Szczególnej ochronie podlegają gleby pochodzenia organicznego występujące płatami na znacznym obszarze gminy. Przeznaczanie gruntów na cele nierolnicze i nieleśne odbywa się w planie zagospodarowania przestrzennego. Zasady wyłączeń z produkcji rolnej gruntów pochodzenia mineralnego i organicznego określa artykuł 7.1. w/w Ustawy.

Zgodnie z Ustawą o lasach, szczególnej ochronie podlegają kompleksy leśne posiadające status lasów ochronnych. W obrębie lasów ochronnych, co dotyczy niemal całej ich powierzchni na terenie gminy ustala się podporządkowanie funkcji produkcyjnej funkcjom ochronnym. Gospodarka winna być prowadzona w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nich celów, dla których zostały wydzielone, w szczególności poprzez:

- dbałość o stan zdrowotny i sanitarny lasów;
- preferowanie naturalnego odnowienia lasu;
- dbałość o utrzymanie naturalnych stosunków wodnych;
- ograniczenie stosowania zrębów zupełnych.

1.6. Obiekty i obszary chronione i proponowane do ochrony na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Na terenie gminy znajduje się fragment Mielecko – Kolbuszowsko – Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu stanowiący część wielkoprzestrzennego systemu ochrony przyrody. Dla terenów tych obejmujących wschodnią cześć gminy ustala się obowiązek przestrzegania lokalnych norm prawa odnośnie zasad ich zagospodarowania, a mianowicie:

Zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, lęgowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. -Prawo ochrony środowiska);
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zakaz, o którym mowa w wyszczególnieniu drugim nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko, wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru chronionego krajobrazu.

Zakaz, o którym mowa w wyszczególnieniu czwartym nie dotyczy udzielonych, obowiązujących w dniu wejścia w życie Rozporządzenia koncesji.

Poza wymienionym obszarem Natura 2000, rezerwatem „Pateraki" i Mielecko – Kolbuszowsko – Głogowskiego Obszarem Chronionego Krajobrazu do obiektów przyrodniczych podlegających ochronie prawnej należą trzy pomniki przyrody żywej. Są to okazałe, sędziwe drzewa w miejscowościach: Tuszów Narodowy, Czajkowa, Malinie. W stosunku do pomników przyrody zgodnie z normami prawa uznającymi drzewa za obiekty chronione zabrania się w odległości 15 m dokonywania wszelkich, istotnych zmian bez zgody Wojewody. W stosunku do samego obiektu zabrania się ich wycinania, niszczenia, wznoszenia budowli w zasięgu korzeni i korony drzew, zanieczyszczania terenu.

Wynikiem przeprowadzonej na terenie gminy powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej jest stwierdzenie występowania cennych przyrodniczo obiektów i obszarów, które w celu zachowania, jak również zwiększenia atrakcyjności gminy w ofercie turystycznej wymagają wprowadzenia ochrony prawnej.

W formie <u>użytków ekologicznych</u> proponuje się objęcie ochroną szeregu ekosystemów narażonych na antropopresję i wyraźnie się odcinających się wśród otaczających je monotonnych obszarów rolnych. Są to:

- kompleks szuwarów i mokradeł w sąsiedztwie bezimiennego potoku o powierzchni 4,7 ha we wsi Jaślany i Józefów;
- zespół podmokłych łąk i szuwarów zarastających gatunkami drzewiastymi o powierzchni 4,39 ha we wsi Czajkowa;
- wał wydmowy o powierzchni 20,05 ha we wsi Hyki – Dębiaki i Czajkowa
- kompleks łąk i szuwarów i mokradeł otaczających staw i porastających brzegi potoku Babulówka o powierzchni 7,80 ha we wsi Hyki – Dębiaki;
- kompleks wydm o powierzchni 11,10 ha we wsi Czajkowa;
- teren podmokły (była plantacja wikliny) gdzie stwierdzono występowanie bobrów i powierzchni 3,81 ha (działka Nr ewidencyjny 462/2) we wsi Czajkowa.

W wyniku przeprowadzonej w terenie lustracji w ramach inwentaryzacji przyrodniczej proponuje się objęcie <u>ochroną pomnikową</u> 22 kwalifikujących się obiektów na terenie całej gminy. Są to:

- lipa drobnolistna we wsi Józefów (działka Nr ewidencyjny 278);
- grupa drzew (trzy topole czarne, działka Nr ewidencyjny 609) we wsi Jaślany;
- lipa drobnolistna (grunt prywatny) we wsi Czajkowa;
- grupa drzew (sześć dębów szypułkowych, działka Nr ewidencyjny 914 PGL) we wsi Hyki – Dębiaki;
- dąb szypułkowy (działka Nr ewidencyjny 228) we wsi Sarnów;
- grupa drzew (dwie lipy drobnolistne, działka Nr ewidencyjny 2824) we wsi Tuszów Narodowy;
- lipa drobnolistna (działka Nr ewidencyjny 656) we wsi Malinie (park dworski);

- lipa drobnolistna (działka Nr ewidencyjny 656) we wsi Malinie (park dworski);
- 14 pomników przyrody działka Nr ewidencyjny 671 – park dworski we wsi Malinie – łącznie 17 drzew, w tym 10 jesionów wyniosłych, 3 dęby szypułkowe, 2 topole szare, lipa drobnolistna i grab zwyczajny.

Ustanowienie pomników przyrody i użytków ekologicznych leży w gestii Wojewody lub Rady Gminy.

Ponadto wstępnie proponuje się włączenie terenów obecnego Mielecko – Kolbuszowsko – Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w granice Parku Krajobrazowego Puszczy Sandomierskiej, którego koncepcja utworzenia powstała w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

Utworzenie Parku Krajobrazowego, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody należy do Wojewody i wymaga uzgodnienia z właściwymi miejscowymi organami samorządu terytorialnego.

1.7. System powiązań ekologicznych – tereny otwarte

Na terenie gminy tworzą go doliny cieków wodnych w postaci zarośli lęgowych, ekosystemy łąkowe, ekosystemy leśne. Obszary te winny być chronione przed zainwestowaniem, posiadają predyspozycje do pełnienia funkcji biotycznej – systemu terenów otwartych w gminie dla zapewnienia pożądanego przewietrzania, migracji gatunków, zachowania enklaw roślinności i ostoi zwierząt.

1.8. Ochrona przed zagrożeniami powodziowymi

W zakresie ochrony przed zagrożeniem powodzią katastrofalną ustala się kontynuację działań na rzecz modernizacji i zabezpieczania przed przesiąkaniem wałów przeciwpowodziowych na rzece Wisła i Wisłoka poza terenem gminy oraz na rzece Babulówka na terenie gminy. Niezbędne jest przygotowanie planu działań ratowniczych tj. wyznaczenie miejsc do ewakuacji i dróg transportu.

1.9. Ochrona klimatu akustycznego

W zakresie ograniczenia uciążliwości związanej z hałasem komunikacyjnym za niezbędne określa się:

- odciążenie miejscowości Tuszów, Malinie od ruchu tranzytowego poprzez realizację obejścia drogowego;
- poprawa nawierzchni dróg od jakości, której m.in. zależy poziom emisji hałasu;
- wprowadzenie zieleni izolacyjnej niskiej i wysokiej;
- sytuowanie budynków mieszkalnych z zachowaniem najmniejszych odległości od dróg publicznych w zależności od kategorii drogi.

W przypadku pojawienia się uciążliwości związanej z hałasem przemysłowym, (usługi tartaczne), potwierdzonej pomiarami natężenia hałasu niezbędna będzie jej eliminacja poprzez zastosowanie osłon, ekranów, wyciszeń.

1.10. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustala się zasadę honorowania ograniczeń określonych stosownymi przepisami wynikających z lokalizacji istniejących i projektowanych źródeł promieniowania tj. urządzeń elektroenergetycznych, w szczególności linii WN i NN.

2. Polityka w zakresie ochrony środowiska kulturowego

2.1. Zakres ochrony konserwatorskiej

Ochroną konserwatorską na terenie gminy Tuszów Narodowy należy objąć wszystkie elementy charakterystyczne dla zespołów zabudowy wsi oraz związanych z nimi elementów krajobrazu naturalnego, a w tym:

- zachowany zespół folwarczny i kościelny;
- układy ruralistyczne;
- krajobraz kulturowy (w tym charakter zabudowy) i elementy dopełniające go tj. kapliczki, figury przydrożne, cmentarze i zabytki techniki;
- stanowiska archeologiczne;
- obszar chronionego krajobrazu oraz elementy krajobrazu naturalnego.

W związku z tym na obszarze gminy Tuszów Narodowy wyznacza się następujące rodzaje stref ochrony konserwatorskiej:

A – strefa pełnej ochrony konserwatorskiej;
B – strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych;
E – strefa ochrony ekspozycji;
K – strefa ochrony krajobrazu.

Ochroną konserwatorską obejmuje się także obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w załączonym wykazie zabytków architektury i budownictwa gminy Tuszów Narodowy, cmentarze, zabytki techniki, tereny z punktami widokowymi, układy ruralistyczne, a także stanowiska archeologiczne. Ponadto określa się zasady postępowania wobec zabudowy dysharmonizującej z otoczeniem.

Utrzymanie obiektów zabytkowych w należytym stanie wynika z przepisów ustawy o ochronie dóbr kultury z 15 lutego 1962 roku (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r. Nr 98, poz. 1150).

W opracowaniu niniejszych wytycznych konserwatorskich uwzględniono opracowanie M. Witwickiego „Strefy ochrony konserwatorskiej" zawarte w „Wiadomościach Konserwatorskich" Nr 3/26/X/1993 r.

2.1. Stanowiska archeologiczne

Na obszarze gminy Tuszów Narodowy zewidencjonowano 104 stanowisk archeologicznych.

Obecnie z racji intensywnej uprawy roli, eksploatacji piasku, możliwości rozbudowy wsi niemal wszystkie stanowiska archeologiczne są potencjalnie narażone na zniszczenie. Jednak ze względu na stopień zagrożenia i ich wartość poznawczą należy z nimi adekwatnie postępować.

W związku z głęboką orką należy wpisać do rejestru zabytków stanowisko archeologiczne: Babicha stanowisko 6.

Ze względu na znaleziony interesujący materiał archeologiczny na następujących stanowiskach archeologicznych niezbędne jest przeprowadzenie badań sondażowych: Czajkowa stanowisko 1, Malinie stanowiska 11, 13, 14, 17, Jaślany stanowiska 3, 4.

Stanowisko Jaślany 3 tzw. „grodzisko" to piaszczysty nasyp wzniesiony na rzucie kolistym, o średnicy około 30 i wysokości 12 m. Według M. Maciągi „*jako miejsce najwyżej położone ponad równinnym terenem mógł stanowić punkt obserwacyjny przebiegającego w pobliżu traktu sandomierskiego*" bądź jest to miejsce po funkcjonującej tu do 1886 roku kaplicy p.w. św. Anny.

Dla pozostałych stanowisk archeologicznych należy przeprowadzać regularnie inspekcje terenowe. Niezależnie od doraźnych czynności urzędowych (wpis do rejestru, inspekcje konserwatorskie) wszystkie stanowiska archeologiczne wymagają stałej opieki, wykraczającej poza możliwości służby konserwatorskiej. Zadania te mogą i powinny być spełniane przez samorząd gminny i organizacje pozarządowe, we współpracy ze służbą konserwatorską.

Strefa „A" – Pełnej Ochrony Konserwatorskiej

Strefa ta obejmuje obszary szczególnie wartościowe pod względem historycznym, o dobrze zachowanej jednorodnej strukturze układu przestrzennego i związanego z nim integralnie terenu i krajobrazu wraz z obiektami zabytkowymi.

Dominujące w nim elementy kompozycji przestrzennej obrazują czytelnie pochodzenie zespołu zarówno pod względem rozplanowania, jak i zabudowy.

W strefie tej zakłada się bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich, które winny zmierzać do możliwie najpełniejszej rewaloryzacji historycznego założenia.
Strefę „A" na obszarze gminy Tuszów Narodowy ustala się dla następujących terenów:

1. **A–1 – obejmuje teren zespołu kościoła parafialnego p.w. Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej w Jaślanach.**

Nie dopuszcza się możliwości lokalizacji nowej zabudowy na tym terenie, remonty istniejących obiektów zabytkowych muszą być uzgadniane ze służbą konserwatorska. Wymóg ten dotyczy również nowego budynku plebani.

Uzgodnieniu ze służbą konserwatorską podlegają również wszelkie prace ziemne, w czasie, w czasie których należy zapewnić nadzór archeologiczny. Ochronie konserwatorskiej podlega również istniejący w zespole kościelnym starodrzew.

2. **A–2 – obejmuje teren zespołu kościoła parafialnego p.w. Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych w Tuszowie Narodowym.**

Nie dopuszcza się możliwości lokalizacji nowej zabudowy na tym terenie, remonty istniejących obiektów zabytkowych muszą być uzgadniane ze służbą konserwatorska. Wymóg ten dotyczy również nowego budynku plebani.

Uzgodnieniu ze służbą konserwatorską podlegają również wszelkie prace ziemne, w czasie, w czasie których należy zapewnić nadzór archeologiczny. Ochronie konserwatorskiej podlega również istniejący w zespole kościelnym starodrzew.

3. **A–3 – obejmuje teren zespołu kościoła parafialnego p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Sarnowie.**

Nie dopuszcza się możliwości lokalizacji nowej zabudowy na tym terenie, remonty istniejących obiektów zabytkowych muszą być uzgadniane ze służbą konserwatorska.

Uzgodnieniu ze służbą konserwatorską podlegają również wszelkie prace ziemne, w czasie, w czasie których należy zapewnić nadzór archeologiczny. Ochronie konserwatorskiej podlega również istniejący w zespole kościelnym starodrzew.

4. **A–4 – obejmuje teren zespołu dworsko-parkowego w Maliniu.**

Nie dopuszcza się możliwości lokalizacji nowej zabudowy na tym terenie, remonty istniejących obiektów zabytkowych muszą być uzgadniane ze służbą konserwatorska.

Uzgodnieniu ze służbą konserwatorską podlegają również wszelkie prace ziemne, w czasie, w czasie których należy zapewnić nadzór archeologiczny. Ochronie

konserwatorskiej podlega również istniejący na terenie zespołu starodrzew, a także konfiguracja terenu, istniejący staw i ciek wodny.

Strefa „B" – Ochrony Zachowanych Elementów Zabytkowych

Strefa ta obejmuje tereny usytuowane w sąsiedztwie najcenniejszych części układu przestrzennego, o zachowanym historycznym rozplanowaniu, z zabudową o wartościach kulturowych, które częściowo uległa likwidacji lub zniekształceniu, a znajdujące się w tym terenie obiekty współczesne nadają mu zróżnicowany charakter.
W strefie tej obowiązuje wymóg zachowania istniejących elementów o wartościach kulturowych i dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji.

1. B–1 – obejmuje układ ruralistyczny wsi Sarnów wraz z historyczną zabudową z czasów kolonizacji „józefińskiej" i zachowanym podziałem działek.

Ochronie konserwatorskiej podlega zachowane założenie planistyczne wsi: istniejące place, drogi, teren dawnego cmentarza ewangelicko–augsburskiego, drewniana i murowana zabudowa kolonistów niemieckich, wglądy na główne dominanty miejscowości (kościół parafialny).

Obiekty zabytkowe oraz posiadające tradycyjny charakter inny być remontowane w uzgodnieniu ze służbą konserwatorska. Należy zachować ich skalę, bryłę charakterystyczną dla wsi (tj. wysokość obiektów i kształt dachów) oraz posiadany skromny detal architektoniczny.

Nowe obiekty mogą być lokalizowane na niezabudowanych działkach z koniecznością zachowania historycznej linii zabudowy. Wskazana jest stopniowa wymiana pokryć dachowych na dachówkę ceramiczną lub materiał ją imitujący fakturą i kolorem. Takie pokrycie dachowe należy stosować obligatoryjnie na nowych obiektach. Uporządkowania wymaga teren dawnego cmentarza ewangelicko–augsburskiego.

Na obszarze strefy wszelkie prace remontowo – budowlane muszą być uzgadniane ze służbą konserwatorska, a w przypadku terenu dawnego cmentarza ewangelicko–augsburskiego również prace ziemne.

2. B–2 – obejmuje układ ruralistyczny wsi Józefów wraz z historyczną zabudową z czasów kolonizacji „józefińskiej" i zachowanym podziałem działek.

Ochronie konserwatorskiej podlega zachowane założenie planistyczne wsi: istniejące place, drogi, kapliczki przydrożne, dzwonnica oraz posiadająca tradycyjny charakter zabudowa drewniana).

Obiekty zabytkowe oraz posiadające tradycyjny charakter inny być remontowane w uzgodnieniu ze służbą konserwatorska. Należy zachować ich skalę, bryłę charakterystyczną dla wsi (tj. wysokość obiektów i kształt dachów) oraz posiadany skromny detal architektoniczny.

Nowe obiekty mogą być lokalizowane na niezabudowanych działkach z koniecznością zachowania historycznej linii zabudowy. Wskazana jest stopniowa wymiana pokryć dachowych na dachówkę ceramiczną lub materiał ją imitujący fakturą i kolorem. Takie pokrycie dachowe należy stosować obligatoryjnie na nowych obiektach. Ochronie konserwatorskiej podlega również istniejące ukształtowania terenu, które należy zachować. Na obszarze strefy wszelkie prace remontowo – budowlane muszą być uzgadniane ze służbą konserwatorska, a w przypadku stanowiska archeologicznego również prace ziemne.

3. B–3 – obejmuje układ ruralistyczny wsi Tuszów Mały (dawna Kolonia wraz z historyczną zabudową z czasów kolonizacji „józefińskiej" i zachowanym podziałem działek.

Ochronie konserwatorskiej podlega zachowane założenie planistyczne wsi: istniejące drogi oraz drewniana i murowana zabudowa kolonistów niemieckich).

Obiekty zabytkowe oraz posiadające tradycyjny charakter inny być remontowane w uzgodnieniu ze służbą konserwatorska. Należy zachować ich skalę, bryłę charakterystyczną dla wsi (tj. wysokość obiektów i kształt dachów) oraz posiadany skromny detal architektoniczny.

Nowe obiekty mogą być lokalizowane na niezabudowanych działkach z koniecznością zachowania historycznej linii zabudowy. Wskazana jest stopniowa wymiana pokryć dachowych na dachówkę ceramiczną lub materiał ją imitujący fakturą i kolorem. Takie pokrycie dachowe należy stosować obligatoryjnie na nowych obiektach.

Na obszarze strefy wszelkie prace remontowo – budowlane muszą być uzgadniane ze służbą konserwatorska, a w przypadku stanowisk archeologicznych również prace ziemne.

4. B–4 – obejmuje układ ruralistyczny wsi Jaślany wraz z historyczną zabudową i zachowanym podziałem działek.

Ochronie konserwatorskiej podlega założenie planistyczne wsi: istniejące drogi, kapliczki przydrożne, kaplica cmentarna Brzeskich oraz posiadająca tradycyjny charakter zabudowa (murowana i drewniana), wglądy na dominanty miejscowości (kościół parafialny).

Obiekty zabytkowe oraz posiadające tradycyjny charakter winny być remontowane w uzgodnieniu ze służbą konserwatorską. Należy zachować ich skalę i bryłę charakterystyczną dla wsi (tj. wysokość obiektów i kształt dachów) oraz posiadany skromny detal architektoniczny.

Nowe obiekty mogą być lokalizowane na niezabudowanych działkach z koniecznością zachowania historycznej linii zabudowy. Wskazana jest stopniowa wymiana pokryć dachowych na dachówkę ceramiczną lub materiał ją imitujący fakturą i kolorem. Takie pokrycie dachowe należy stosować obligatoryjnie na nowych obiektach.

Ochronie konserwatorskiej podlega również istniejące ukształtowanie terenu, które należy zachować.

Na terenie strefy wszelkie prace remontowo – budowlane muszą być uzgadniane ze służbą konserwatorską, a w przypadku stanowisk archeologicznych również prace ziemne.

Strefa „E" – Ochrony Ekspozycji Obiektów Zabytkowych

Strefa ta obejmuje tereny stanowiące zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów i obiektów zabytkowych.

Ochrona konserwatorska w tej strefie polega przede wszystkim na zakazie wznoszenia budynków kubaturowych mogących zniekształcić ekspozycję zespołów zabytkowych.

1. E–1 – obejmuje teren pomiędzy linią kolejową Rozwadów – Dębica, drogą z Tuszowa Małego do Grochowego, a ścianą lasu od wschodu, będącym naturalnym przedpolem widokowym na teren zespołu kościoła parafialnego i cmentarz parafialnego w Tuszowie Narodowym.

Teren ten jest naturalnie związany z obszarem dawnego założenia folwarcznego i stanowi podstawę ekspozycji całego obecnego założenia kościelno–cmentarnego od zachodu, południa i wschodu. Na ten teren nie należy wprowadzać nowej zabudowy.

2. **E–2 – obejmuje teren pomiędzy linią kolejowa Dębica – Rozwadów (od zachodu), ścianą lasu od wschodu, droga prowadzącą do szkoły od południa i drogą prowadzącą do gajówki od północy, będącym naturalnym przedpolem widokowym na teren dawnego zespołu dworsko–parkowego hr. Tarnowskich w Maliniu.**

Teren ten jest naturalnie związany z obszarem dawnego założenia dworsko–parkowego hr. Tarnowskich i stanowi podstawę ekspozycji całego założenia od strony zachodniej, wschodniej, południa i północy.

Należy doprowadzić do likwidacji dysharmonizujących ten obszar współczesnych budynków byłej tuczarni. Na ten obszar nie należy wprowadzać nowej zabudowy.

Strefa „K" – Ochrony Krajobrazu Kulturowego

Strefa ta obejmuje obszary bezpośrednio związane z układem historycznym, znajdujące się w jego otoczeniu, często z interesująca przyrodą.

Działalność konserwatorska w tej strefie winna zmierzać do zachowania bądź częściowego odtworzenia elementów krajobrazu urządzonego.

Dla obszarów gminy wyznaczono strefy „K" obejmujące tereny krajobrazu naturalnego związanego integralnie z układem ruralistycznym.

Zabrania się lokalizacji na obszarze strefy obiektów o dużej kubaturze, funkcji szkodliwej dla środowiska i dysharmonizujących z tradycyjną zabudowa i naturalnym otoczeniem.

Nowa zabudowa winna być lokalizowana na historycznie zagospodarowanym terenie, zgodnie z wytycznymi dla ochrony układów ruralistycznych.

Należy zachować naturalną rzeźbę terenu, z płynącymi ciekami wodnymi zadrzewieniem itp.

Zaleca się zachowanie bez zabudowy naturalnych kompleksów łąk i terenów podmokłych.

Wyznacza się następujące tereny objęte ochroną krajobrazu kulturowego:

1. **K–1 – obejmuje teren przysiółka Hyki wsi Dębiaki z zachowanym pierwotnym układem planistycznym i drewnianą zabudową oraz naturalnym zadrzewieniem od wschodu i rzeką Babulówką.**

2.2. Punkty i ciągi widokowe

Ustala się następujące punkty, ciągi i osie widokowe. W ich zasięgu nie należy wprowadzać nowej zabudowy poza istniejącym zainwestowaniem oraz nasadzeń wysokimi drzewami i krzewami mogącymi przesłonić wgląd na zabytkowe obszary i obiekty.

Poza obszarem już zainwestowanym na dalszym planie widokowym dopuszcza się możliwość lokalizacji budynków parterowych, o małej kubaturze, z dachami tradycyjnymi dwu– lub czterospadowymi, symetrycznymi, pokrytymi dachówką ceramiczną lub materiałami dachówkopodobnymi, po opracowaniu analizy widokowej terenu, która wskaże taką możliwość, zaakceptowanej przez służbę konserwatorską.

Ustala się następujące punkty i ciągi widokowe:

1. **Ciąg widokowy od strony drogi Babicha – Tuszów Mały na pozostałości dawnej gorzelni Tarnowskich w Maliniu.**
2. **Ciąg widokowy od strony drogi Tarnobrzeg – Mielec na pozostałości dawnej gorzelni Tarnowskich w Maliniu.**

3. **Ciąg widokowy od strony linii kolejowej Rozwadów – Dębica na dawne założenie dworsko–parkowe Tarnowskich w Maliniu.**
4. **Punkt widokowy od skrzyżowania dróg nieopodal dawna szkoły w Maliniu na dawne założenie dworsko–parkowe Tarnowskich.**
5. **Punkt widokowy od strony gajówki na założenie dworsko–parkowe Tarnowskich w Maliniu.**
6. **Ciąg widokowy od strony linii kolejowej Dębica – Rozwadów na teren zespołu kościoła parafialnego w Tuszowie Narodowym.**
7. **Ciąg widokowy od strony drogi z Tuszowa Małego do Grochowego na zespół kościoła parafialnego i cmentarza parafialnego w Tuszowie Narodowym.**
8. **Ciąg widokowy od strony drogi z Tuszowa Narodowego do Sarnowa na zespół kościoła parafialnego.**
9. **Ciąg widokowy od strony drogi polnej biegnącej od drogi Tuszów Narodowy – Sarnów do Czajkowej na zespół kościoła parafialnego.**
10. **Ciąg widokowy od strony drogi Jaślany – Józefów na kościół parafialny w Padwi Narodowej.**

2.3. Układy ruralistyczne wraz z zabytkową zabudową, kapliczkami, figurami i pomnikami

1. **Układy ruralistyczne obejmują historyczne układy planistyczne wsi, oznaczone na mapie nr 2.**

Na obszarach tych nowa zabudowa może być lokalizowana z maksymalnym zachowaniem istniejących układów działek. Wytyczne do nowej zabudowy oraz remontów istniejącej mogą być wydane przez gminne służby budowlane.
Powinny one uwzględniać następujące wymogi konserwatorskie:

- nowe obiekty bryłą, wysokością, detalem i kształtem symetrycznych, wysokich dachów powinny nawiązywać do historycznych rozwiązań architektonicznych;
- układ zabudowy na działce powinien wynikać z historycznego układu zabudowy wiejskiej;
- zaleca się utrzymanie istniejącej drewnianej zabudowy, kwalifikującej się do zachowania ze względu na stan techniczny poprzez remont i adaptację dla współczesnych potrzeb, przy zachowaniu ogólnego charakteru architektury obiektu (tj. wysokości, kształtu dachu, detalu architektonicznego, niewskazane jest zastosowanie sidingu);
- podczas remontów obiektów dysharmonizujących z historyczną zabudową należy dokonać ich korekty estetycznej np. poprzez wprowadzenie tradycyjnej formy dachu;
- jako pokrycie dachu należy stosować dachówkę ceramiczną lub inny materiał imitujący ją formą i kolorem.

Zastosowanie się do wyżej wymienionych wymogów, a w szczególności zachowanie wysokich, symetrycznych dachów krytych odpowiednim materiałem o formie i barwie dachówki ceramicznej pozwoli w perspektywie kilkunastu lat zaakcentować historyczny układ planistyczny wsi oraz nada estetyczny wygląd tej zabudowie poprzez likwidację szpecącej architektury.

2. **Ochroną należy objąć kapliczki, krzyże przydrożne, figury i pomniki.**

Niezbędna jest bieżąca kontrola władz gminy i konsultacje ze służbą konserwatorską przy każdorazowym podejmowaniu prac renowacyjnych tych obiektów. Doceniając troskę

mieszkańców i ich wkład emocjonalny w tym zakresie należy zwrócić uwagę, aby poprzez niewłaściwe pod względem konserwatorskim działania nie doprowadzić do niszczenia lub uszkodzenia pierwotnej substancji zabytkowej. Stąd istnieje konieczność uzgadniania remontów tych obiektów ze służbą konserwatorską.

3. **Zabytkowe obiekty architektury, budownictwa i inne obiekty nie omawiane powyżej**, nie położone w strefach ochrony konserwatorskiej, a figurujące w „Spisie zabytków architektury i budownictwa gminy Tuszów Narodowy" (wykaz załączony do niniejszego opracowania) również podlegają ochronie konserwatorskiej. Stąd wszelkie prace remontowo – budowlane związane z ich ewentualną rozbudową i nadbudową, adaptacją, modernizacją i zmianą przeznaczenia winny być poprzedzone zgodą na nie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ze stanowiska konserwatorskiego wskazana jest też ochrona tradycyjnej drewnianej zabudowy wiejskiej tak mieszkalnej jak i gospodarczej, szczególnie będącej w dobrym stanie technicznym i położonej w strefach ochrony układów ruralistycznych. Należy remontować ją zgodnie z zasadami określonymi wcześniej.

2.4. Obiekty dysharmonizujące z otoczeniem

Na terenie gminy Tuszów Narodowy, w jej poszczególnych miejscowościach zarówno na obszarach objętych ochroną konserwatorską, jak i na pozostałych terenach powstało w ostatnich 40–tu latach wiele obiektów dysharmonizujących z dotychczasową, tradycyjną architekturą, nie wkomponowanych w otaczający krajobraz kulturowy i naturalny.

Zasady postępowania z takimi budowlami położonymi w strefach ochrony konserwatorskiej określono przy ustalaniu wytycznych konserwatorskich dla nich obowiązujących.

Architektura pozostałych obiektów winna być skorygowana w czasie najbliższego remontu, aby dostosować ją do tradycyjnych rozwiązań (m.in. poprzez przekrycie ich symetrycznymi dachami połaciowymi, zastosowanie odpowiedniego detalu architektonicznego, podziału elewacji i odpowiedniej jej kolorystyki).

W przypadku, gdy taka korekta jest niemożliwa do wykonania (istniejący, nietradycyjny dach, zbyt duża kubatura) należy zasłonić ją zielenią wysoką.

3. Polityka zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Bardzo ważnym elementem rozwoju ekonomicznego gminy są uwarunkowania gospodarcze, rozpoznanie i właściwa ocena uwarunkowań pozwoli na przyjęcie właściwej polityki zagospodarowania przestrzeni produkcyjnej.

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego i uwarunkowań rozwoju należy stwierdzić, że rolnictwo gminy jest podstawową dziedziną gospodarczą. Rolnictwo gminy cechuje niska efektywność, wynika ona przede wszystkim z niekorzystnych uwarunkowań glebowych, a więc słabej przydatności gleb do użytkowania rolniczego. Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy wynosi 69,4 punktów i jest niższy od wskaźnika w powiecie mieleckim i województwa podkarpackim.

Słabe warunki glebowe – około 40% powierzchni użytków rolnych stanowią gleby klasy V i VI, rozdrobnienie gospodarstw indywidualnych, bark przetwórstwa na terenie gminy oraz przeciążenie gospodarstw zbędna siłą roboczą przyczynia się do niskiej efektywności rolnictwa.

Najwyższą przydatność do użytkowania rolniczego posiadają gleby położone w zachodniej części gminy, bonitacyjnie to gleby klasy III i IV.

W strukturze zasiewów największy udział posiadają zboża – 67% ogólnej powierzchni zasianej oraz ziemniaki, których udział wynosi ponad 27%.

W związku z coraz większymi wymaganiami rynku krajowego oraz mieszkańców gminy, bardzo optymistycznie wygląda uprawa warzyw, jest najbardziej optymalna ze względów ekonomicznych, a szczególnie w gospodarstwach o małej powierzchni. Uprawa warzyw przyczyni się do zwiększenia efektywności gospodarowania.

W produkcji zwierzęcej w związku z dużym udziałem zbóż i ziemniaków w strukturze zasiewów należy utrzymywać jako podstawowy kierunek: chów bydła oraz trzody chlewnej i drobiu. Hoduje się również na terenie gminy owce i konie.

Z informacji Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale Oddział w Mielcu wynika, że na terenie gminy Tuszów Narodowy powstały 2 grupy producenckie. Jedna zrzesza producentów mleka, a druga rolników zajmujących się uprawą ziemniaka. Są to grupy nie posiadające na razie osobowości prawnej, stanowią jednak przykład ukierunkowania produkcji gminy na gospodarkę rynkową, dostosowując ją do istniejącego zapotrzebowania oraz przyczynią się do zwiększenia roli producentów.

Grupa producentów trzody chlewnej działająca na terenie gmin: Borowa, Gawłuszowice, Czermin, Mielec do niej należy również 1 rolnik z gminy Tuszów Narodowy, zajmujący się hodowlą trzody chlewnej.

Strukturą agrarną w gminie Tuszów Narodowy cechuje duże rozdrobienie gospodarstw o powierzchni do 5 ha jest ponad 88% ogólnej ich liczby, a średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 3,99 ha.

W grupie gospodarstw większych znajdują się gospodarstwa prowadzące produkcję w wielu kierunkach i współpracujące z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Boguchwale Oddział w Mielcu. Takich gospodarstw jest 8, z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego współpracują również gospodarstwa, które cechuje specjalizacja w hodowli trzody chlewnej i bydła.

Niska efektywność rolnictwa spowodowana jest małą skalą produkcji wynikającą z rozdrobnienia gospodarstw oraz przeciążenia ich zbędną siła roboczą. W gminie na 100 ha użytków rolnych pracuje 60 osób, przy ich ograniczeniu do wskaźników krajowych (22 osoby) powinno 38 osób znaleźć zatrudnienie poza rolnictwem. Jest to zjawisko bezrobocia na wsi, głównie ukrytego. W polityce gminy należy dążyć do powstania nowych miejsc pracy poza rolnictwem lub w działach związanych z rolnictwem.

Podstawowym celem polityki przestrzennej dotyczącej rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy jest:

- Stworzenie strukturalnych i przestrzennych warunków do utrzymania i umacniania gospodarstw rolnych.
- Zmiany struktury użytkowania ziemi rolniczej w kierunku wzrostu liczby gospodarstw obszarowo większych, kosztem gospodarstw małoefektywnych mniejszych.
- Powstanie większej grupy gospodarstw specjalistycznych i produkujących na sprzedaż w celu wzrostu opłacalności produkcji rolnej.
- Ukierunkowanie produkcji rolnej na gospodarkę rynkową oraz uwzględniając zapotrzebowanie krajowe i wejście polskiego rolnictwa do Unii Europejskiej. Powstanie grup producentów mleka tj.: hodowli bydła mlecznego oraz grupy producentów ziemniaka na terenie gminy Tuszów Narodowy świadczy o potrzebie integracji rolników z rynkiem oraz o zwiększeniu roli producentów.
- Ze względu na warunki naturalne oraz w oparciu o istniejące gospodarstwa rolne kształtowanie produkcji będzie przebiegać w następujących kierunkach:

- produkcja roślinna – kierunek zbożowo–okopowy, z dużym udziałem okopowych warzyw;
- produkcja zwierzęca – chów bydła, chów trzody chlewnej oraz drobiu.

W polityce dotyczącej kierunków zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wydzielone zostały następujące tereny:

1. **Tereny preferowane do rozwoju intensywnej produkcji rolnej**
   - obejmuje wsie: Malinie Tuszów Narodowy, Tuszów Mały oraz Babicha. Grunty orne i użytki zielone w tych miejscowościach tzn. udział procentowy gleb klas od II–III oraz IV jest bardzo wysoki. Wskaźnik bonitacji dla tych miejscowości jest wysoki i mieści się pomiędzy 3–4. W gminie Tuszów Narodowy plony uprawianych zbóż oraz ziemniaków są bardzo wysokie, dlatego istnieje konieczność zastosowania środków plonotwórczych aby zwiększyć plonowanie roślin.
2. **Tereny proponowane do rozwoju produkcji ekologicznej żywności**
   - obejmuje wsie: położone częściowo na Obszarze Chronionego Krajobrazu Mielecko–Kolbuszowsko–Głogowskiego oraz w strefie od ujęcia wody oraz w strefie GZWP. Do tych miejscowości należą: Sarnów, Czajkowa, Dębiaki, Jaślany oraz Borki Nizińskie. W obszarze tym większość użytków rolnych bonitacyjnie należy do klas niższych.
3. **Pozostała część gminy znajduje się w obszarze, w którym podstawową funkcję stanowi produkcja rolna, tereny te preferowane są szczególnie do rozwoju hodowli.**
   - w obszarze tym znajdują się zarówno grunty orne słabszych klas oraz użytki zielone, które mogą być wykorzystane przy hodowli zwierząt. W związku z powstającą grupą producentów zrzeszają producentów mleka, zwiększenie pogłowia zwierząt jest bardzo ważnym zagadnieniem.
4. **Tereny projektowanych dolesień**
   - obejmują grunty położone bezpośrednio w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych i zalesień powiększając tym samym ich powierzchnię. Ogólna powierzchnia gruntów przeznaczonych do zalesienia na terenie gminy wynosi 216 ha według „Projektu granicy polno–leśnej”. Największe powierzchnie do zalesienia znajdują się w następujących miejscowościach: Czajkowa–45,65 ha, Grochowe–48,82 ha, Dębiaki–26,64 ha, Sarnów–22,27 ha, Tuszów Narodowy–27,57 ha, Jaślany–19,93 ha, Borki Nizińskie–19,20 ha. Nie przewiduje się zalesień gruntów na wsiach: Józefów, Malinie, Pluty i Tuszów Mały. Nowe kompleksy leśne proponuje się utworzyć w Tuszowie Narodowym i Grochowym. Do zalesienia przeznacza się grunty, które pod względem przydatności rolniczej posiadają najniższą wartość, a więc powierzchnie gruntów klasy V i VI przeznaczone do zalesienia podyktowane jest usytuowaniem i położeniem względem już istniejących kompleksów leśnych.
5. **Gleby organiczne**
   - stanowią dość duży obszar na terenie gminy Tuszów Narodowy i są typu murszowego i torfowego. Występują w miejscowościach: Czajkowa, Pluty, Grochowe, Dębiaki, Gleby organiczne zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych powinny być użytkowane rolniczo. Na glebach organicznych najczęściej zakładane są użytki zielone. Właściwa gospodarka na użytkach zielonych przyczyni się do zapewnienia bazy paszowej dla hodowlanych zwierząt w gminie.

6. Obszary proponowane do rozwoju agroturystyki

– to w zasadzie miejscowości położone w pobliżu kompleksów leśnych na Obszarze Chronionego Krajobrazu Mielecko–Kolbuszowsko–Głogowskiego. Pobliskie lasy przyciągają amatorów wycieczek rowerowych i pieszych, miłośników zbierania jagód i grzybów. należy zadbać więc o zorganizowanie warunków dla turystów, którzy zechcą spędzić urlop w gospodarstwach u rolników. Rozwój agroturystyki na tych terenach przyczyni się do zwiększenia dochodów ludności wiejskiej. Rozwój agroturystyki proponuje się we wsiach: Sarnów, Czajkowa, Dębiaki.

3.1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej

- Na terenie gminy nie występują gleby pochodzenia organicznego.
- Obszary o glebach w klasach od I do IV, należy chronić, gdyż stanowią one bazę dla rolnictwa gminy.
- Na cele nierolnicze przeznaczać nieużytki, a w razie ich braku grunty o najniższych klasach bonitacyjnych.
- Zapobiegać procesom degradacji i szkodom w produkcji rolnej z tytułu działalności nierolniczej.
- Nie dopuszcza się zalesień terenów zainwestowanych rolniczo oraz obszarów zmeliorowanych o dobrych klasach bonitacyjnych oraz w środku rozłogu pól uprawnych o wysokiej kulturze.

4. Polityka rozwoju społeczno – gospodarczego

4.1. Prognoza rozwoju demograficznego

4.1.1. Liczba ludności, gęstość zaludnienia

Z dostępnych danych dotyczących ludności gminy, a więc GUS i Ewidencji Ludności Urzędu Gminy w Tuszowie Narodowym wynika, iż w 2010 r. liczba ludności gminy może osiągnąć wielkość około 7450 – 7650 osób. Rozbieżność ta jest wynikiem rozbieżności danych GUS i ewidencji dotyczących stanu istniejącego liczby ludności gminy.

Perspektywiczną liczbę ludności określono na podstawie „Prognozy ludności Polski według województw i powiatów na lata 1999 – 2030” opracowanej przez GUS. „Prognoza...” zakłada do 2010 wzrost liczby mieszkańców powiatu mieleckiego o około 1,3%. Prognozę demograficzną ludności gminy ilustruje niżej zamieszczony wykres.

Gęstość zaludnienia nieznacznie wzrośnie w porównaniu ze stanem istniejącym, tj. około 83 – 85 osób/km^2. Znacznie natomiast może wzrosnąć wskaźnik gęstości zaludnienia na 100 ha użytków rolnych. W wyniku przewidywanej transformacji użytków rolnych niskich klas, wielkość użytków rolnych obejmować może areał około 5200 ha. Wskaźnik gęstości zaludnienia na 100 ha użytków rolnych może kształtować się na poziomie 143 – 147 osób.

Prognoza demograficzna dla gminy Tuszów Narodowy na lata 2000 – 2010

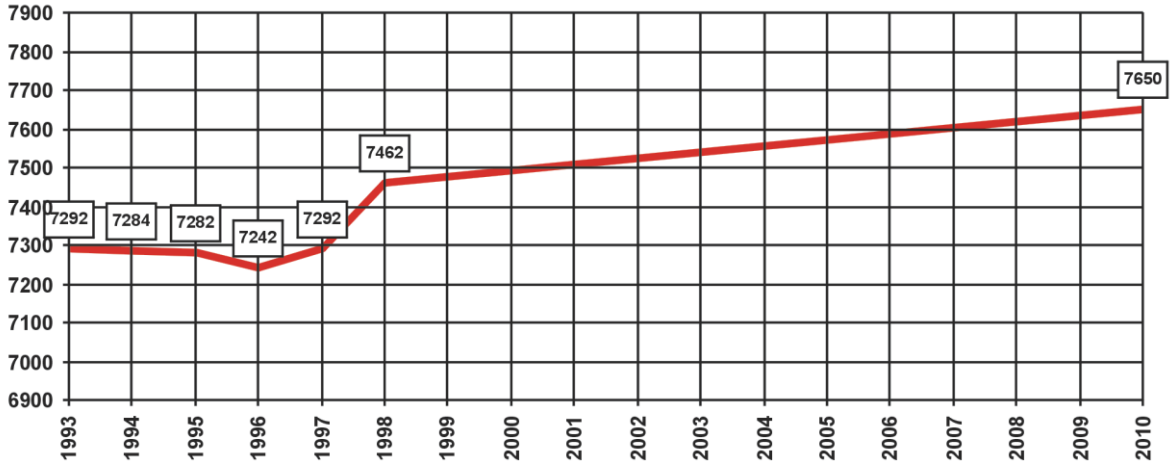

Źródło: Rocznik statystyczny województwa rzeszowskiego, Urząd Gminy w Tuszowie Narodowym, Rocznik statystyczny województwa podkarpackiego

4.1.2. Struktura wiekowa

Strukturę wieku ludności gminy do 2010 r. przyjęto za GUS–owską „Prognozą ludności Polski według województw i powiatów 1999 – 2030". Szacunkowe wskaźniki przyjęte dla powiatu mieleckiego określają odsetek ludności w poszczególnych grupach wiekowych w wymiarze:

- wiek przedprodukcyjny – 20,3%;
- wiek produkcyjny – 63,0%;
- wiek poprodukcyjny – 16,7%.

Szacunkowa liczba ludności, odpowiadająca przyjętym wskaźnikom w poszczególnych grupach wiekowych w 2010 r. wyniesie:

	wariant I	wariant II
– wiek przedprodukcyjny	1510	1550
– wiek produkcyjny	4690	4820
– wiek poprodukcyjny	1250	1280
Razem:	**7456**	**7650**

W strukturze ludności według ekonomicznych grup wiekowych prognozowany jest wzrost grupy wieku produkcyjnego (do 63%) i wieku poprodukcyjnego (do 16,7%) przy obniżeniu wskaźnika wieku przedprodukcyjnego.

Obniżeniu ulegnie również wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli relacja ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym. Szacunkowa wielkość wskaźnika obciążenia demograficznego wynieść może 59.

4.2. Prognoza zmian jakości życia mieszkańców

4.2.1. System obsługi ludności gminy

Oświata

Na podstawie udokumentowanych zasobów urządzeń oświaty i uwarunkowań rozwoju tych zasobów oraz celów rozwojowych gminy formułuje się następujące działania służące poprawie jakości obsługi w dziedzinie oświaty:

- istniejąca sieć szkół podstawowych zapewni obsługę przewidywanej liczby uczniów (około 900 uczniów) zreformowanej szkoły podstawowej;

- dążyć do modernizacji obiektów szkolnych i budowy sali gimnastycznej przy szkołach w Borkach Nizińskich, Czajkowej, Dębiakach, Grochowem, Jaślanach, Ławnicy i Tuszowie Narodowym;
- dążyć do powiększenia działki szkolnej szkoły podstawowej dla urządzenia boiska przyszkolnego w Tuszowie Narodowym;
- istniejąca sieć placówek wychowania przedszkolnego (przedszkola, oddziały przedszkolne) zapewni opiekę nad dzieckiem w wieku przedszkolnym;
- dążyć do powiększenia działki szkolnej gimnazjum w Tuszowie Narodowym dla urządzenia boisk szkolnych i terenów rekreacyjnych.

Kultura

Na podstawie udokumentowanych zasobów urządzeń kultury i uwarunkowań rozwoju tych zasobów oraz celów rozwojowych gminy, formułuje się następujące działania służące poprawie jakości obsługi w dziedzinie kultury:

- sieć placówek i budynków komunalnych mieszczących placówki kulturalne w poszczególnych wsiach, stanowi wystarczającą bazę rozwoju życia kulturalnego w gminie;
- kultywować tradycje lokalnej kultury ludowej, a w jej rozwoju i upowszechnianiu bazować na współpracy z organizacjami społecznymi i zawodowymi oraz placówkami oświatowymi;
- dążyć do powiększenia terenu GOK w celu umożliwienia realizacji programu imprez kulturalnych na otwartej przestrzeni;
- utrzymywać współpracę twórców kultury z placówkami oświatowymi.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na podstawie udokumentowanych zasobów urządzeń ochrony zdrowia i opieki społecznej, uwarunkowań rozwoju tych zasobów oraz celów rozwojowych gminy, formułuje się następujące działania służące poprawie jakości obsługi w dziedzinie ochrony zdrowia i pomocy socjalnej:

- czynić starania zmierzające do modernizacji GOZ, stanowiącego bazę jedynego zakładu podstawowej opieki zdrowotnej w gminie celem poprawy obsługi mieszkańców gminy, w tym osób niepełnosprawnych, poprawy jakości usług i poszerzenia ich zakresu;
- umożliwiać świadczenie usług medycznych innym podmiotom posiadającym kontrakty z kasą chorych;
- obejmować opieką w ramach pomocy społecznej osobom i rodzinom pozbawionym środków utrzymania.

Handel, gastronomia, rzemiosło

Na podstawie udokumentowanych zasobów urządzeń handlu, gastronomii i rzemiosła, uwarunkowań rozwoju tych zasobów oraz celów rozwojowych gminy formułuje się następujące działania służące poprawie jakości obsługi w tych dziedzinach:

- zachęcać i wspomagać inwestorów zamierzających rozwijać działalność gastronomiczną i usług rzemieślniczych;
- koordynować działania w kierunku rozwoju wielofunkcyjnego gminnego ośrodka handlowo – usługowego;
- zapewnić w rejonach lokalizacji usług publicznych liczby miejsc parkingowych, odpowiadających programowi usług.

Sport i rekreacja

Na podstawie udokumentowanych zasobów urządzeń sportu i rekreacji, uwarunkowań rozwoju tych zasobów oraz celów rozwojowych gminy formułuje się następujące działania służące poprawie jakości obsługi w tych dziedzinach:

- wspierać funkcjonowanie ludowych klubów sportowych i utrzymania ich bazy sportowej;
- dążyć do budowy sal gimnastycznych przy szkołach podstawowych w miejsce małofunkcjonalnych pomieszczeń zastępczych;
- dążyć do racjonalnego wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego gminy dla celów rekreacyjnych;
- wspierać inicjatywy wykorzystania gospodarstw rolnych do rozwoju agroturystyki.

4.3. Prognoza rynku pracy

Szacuje się, że zasoby pracy w gminie Tuszów Narodowy w 2010 r. wynosić będą około 4800 – 4900 osób, natomiast zasoby siły roboczej około 4700 – 4800 osób.

Gmina Tuszów Narodowy posiada duże nadwyżki siły roboczej w rolnictwie. Ograniczenie liczby osób pracujących w rolnictwie do poziomu średniej krajowej, wynoszącej 22 osoby/100 ha użytków rolnych, pozwoli zatrudnić w rolnictwie około 1200 – 1300 osób. Oznacza to możliwość zwolnienia z pracy w rolnictwie około 2000 osób, dla których zachodzić będzie konieczność tworzenia miejsc pracy poza rolnictwem.

Przewiduje się jednak, że proces obniżania wskaźnika zatrudnienia w rolnictwie na 100 ha użytków rolnych może przebiegać wolniej i nie osiągnie zakładanego wskaźnika. Przyjmuje się orientacyjnie obniżenie wskaźnika do około 35 osób/100 ha użytków rolnych z dalszą tendencją malejącą. Oznacza to, że w rolnictwie może pracować około 1900 osób. Zagospodarowanie zwolnionej z rolnictwa nadwyżki siły roboczej wymagać będzie stworzenia miejsc pracy w sferze pozarolniczej poprzez:

- programowanie rozwoju przedsiębiorczości w gminie;
- rozwój systemu szkolenia i doskonalenia kadr dla przedsiębiorczości pozarolniczej;
- opracowanie systemu zachęt dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości;
- utworzenie „klubu pracy” zajmującego się poszukiwaniem i gromadzeniem ofert pracy;
- pozyskiwanie kredytów na działalność gospodarczą;
- edukacja bezrobotnych pod potrzeby rynku pracy;
- współpraca z Urzędem Pracy w organizowaniu prac publicznych dla bezrobotnych;
- możliwość lokalizacji nowych zakładów produkcyjno – usługowych w terenach określonych w rysunku studium jak również na własnych działkach.

4.4. Rozwój budownictwa mieszkaniowego

Rozwój mieszkalnictwa

Szacuje się, że około 2–3% istniejących zasobów mieszkaniowych, tj. około 40 budynków mieszkalnych znajduje się w złym stanie technicznym, które powinny ulec likwidacji lub wymianie.

Przy zakładanej liczbie ludności do około 7650 osób i przy założeniu <4,0 osób na 1 mieszkanie, liczba mieszkań powinna osiągnąć do 2010 r. wielkość około 2000 mieszkań. Utrzymanie ruchu budowlanego na dotychczasowym poziomie tj. około 20 mieszkań rocznie, może zapewnić każdej rodzinie własne mieszkanie. W okresie tym szacuje się wybudowanie około 200 budynków mieszkalnych.

Dla realizacji takiego programu wymagana będzie powierzchnia terenu około 30 ha. Powierzchnię tą zapewniają tereny wskazane na rysunku studium.

Dominującą formą budownictwa mieszkaniowego będzie rozciągająca się wzdłuż ciągów komunikacyjnych, przemieszana zabudowa zagrodowa i jednorodzinna oraz w wyznaczonych terenach zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Uzupełnieniem funkcji mieszkaniowej pozostaną usługi zlokalizowane na działkach wydzielonych lub jako wbudowane.

Gmina Tuszów Narodowy staje się atrakcyjnym terenem lokalizacji zabudowy mieszkaniowej dla ludności z zewnątrz, głównie z Mielca lub związanej z Mielcem poprzez pracę w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Wyznacza się w odpowiedzi na społeczne zapotrzebowanie, nowe tereny w miejscowościach Sarnów, Czajkowa. Wskazane tereny o łącznej powierzchni ok. 60ha stanowią grunty niskich klas bonitacyjnych, nieprzydatnych rolnictwu, posiadające dogodne wyposażenie w infrastrukturę komunikacyjną i techniczną.

Dla obszaru objętego I zmianą Studium ustalono standardy urbanistyczne (zaleca się uściślanie w planach miejscowych podanych standardów) dotyczące:

1) intensywności wykorzystania terenów w różnych rodzajach zabudowy mieszkaniowej i usługowej:
   a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – max. intensywność zabudowy - 0,8,
   b) zabudowa mieszkaniowo-usługowa – max. intensywność zabudowy - 0,8,
   c) zabudowa usługowa – max. intensywność zabudowy - 0,8,
2) minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:
   a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – min. 20%,
   b) zabudowa mieszkaniowo-usługowa – min. 15%,
   c) zabudowa usługowa – min. 10%,
3) wysokości projektowanej zabudowy:
   a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – budynki do dwóch kondygnacji i wysokości max. 10m,
   b) zabudowa mieszkaniowo-usługowa – budynki do dwóch kondygnacji i wysokości max. 11m
   c) zabudowa usługowa – budynki do dwóch kondygnacji i wysokości max. 11m,
4) minimalnej wielkości działek:
   a) zabudowa wolnostojąca – min. 600 m^2,
   b) zabudowa bliźniacza – min. 400 m^2,
   c) zabudowa szeregowa – min. 250 m^2,
   d) zabudowa mieszkaniowo-usługowa – 1000 m^2.

W II etapie I zmiany Studium wyznacza się, w odpowiedzi na społeczne zapotrzebowanie, nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową w miejscowościach, Ławnica, Malinie, Grochowe, Dębiaki. Wskazane tereny o łącznej powierzchni ok. 27ha stanowią grunty niskich klas bonitacyjnych, nieprzydatnych rolnictwu, posiadające dogodne wyposażenie w infrastrukturę komunikacyjną i techniczną, będące własnością gminy.

Dla obszarów objętych II etapem I zmiany Studium ustala się następujące wskaźniki i standardy dotyczące zabudowy i zagospodarowania terenów:

1) Minimalne powierzchnie działek budowlanych dla zabudowy:
   - mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej (MN) – 1000m^2,
   - mieszkaniowo – usługowej (MN/U) – 1500m^2.
2) Minimalne szerokości działek dla zabudowy:
   - mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej (MN) – 18m,

- mieszkaniowo – usługowej (MN/U) – 25m,

3) Minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla zabudowy:
   - mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) – co najmniej 30%,
   - mieszkaniowo – usługowej (MN/U) – co najmniej 30%,
   - usługowej – co najmniej 20%,
4) Wielkość powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki w zabudowie:
   - mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej (MN) – nie większa niż 40%,
   - mieszkaniowo- usługowej (MN/U) – nie większa niż 40%,
   - usługowej – nie większa niż 50%,
5) Wysokość projektowanej zabudowy:
   - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna - do 2 kondygnacji nadziemnych, maksymalnie 10m,
   - zabudowa usługowa:
     - w terenach zabudowy mieszkaniowo-usługowej – maksymalnie 10m,
     - w terenach zabudowy usługowej – maksymalnie 12m.

Polityka mieszkaniowa

Na podstawie stanu udokumentowanych zasobów mieszkalnictwa i uwarunkowań rozwoju tych zasobów oraz celów rozwojowych gminy formułuje się następujące działania służące poprawie funkcjonowania i poprawie standardu życia mieszkańców:

- przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy;
- koncentrowanie zabudowy mieszkaniowej dla ludności nie związanej z produkcją rolniczą w wyznaczonych terenach budownictwa jednorodzinnego;
- wzmożenia działań zmierzających do pełnego uzbrojenia terenów mieszkaniowych w sieci infrastruktury technicznej;
- tworzenia warunków do poprawy standardu mieszkań w starszych budynkach i ich otoczenia poprzez m.in. docieplanie, remonty, poprawę estetyki budynków;
- tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa dla ludności nie związanej z produkcją rolniczą poprzez m.in. pozyskiwanie terenów, uzbrajanie terenów itp.;
- rozszerzenie ofert działek budowlanych we wsiach rozwojowych;
- sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5. Polityka rozwoju systemu transportowego

5.1. Komunikacja drogowa

5.1.1. Weryfikacja istniejącej sieci drogowej

Zgodnie z ustawą o drogach publicznych, od początku 1999 r. sieć podzielona została na cztery kategorie dróg. Określone zostały kryteria i procedury zaliczania dróg do danej kategorii. Ze względu na brak możliwości przeprowadzenia takich procedur do końca 1998 r., ustawa wprowadzająca umożliwiła wyjście zaliczenia dróg do poszczególnych kategorii w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów. Dalsze korekty, sposób numeracji oraz zakres, treść i sposób prowadzenia ewidencji dróg publicznych, jak również obiektów mostowych określa Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 28 lutego 2000 r.

Wobec powyższych aktów prawnych staje się konieczna weryfikacja sieci dróg układu obsługującego zgodnie z kryteriami ustawowymi.

Drogi powiatowe

Drogi powiatowe stanowić mają połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. W obszarze gminy Tuszów Narodowy oprócz w/w dróg, występują drogi powiatowe o lokalnym zasięgu powiązań, łączące ośrodek gminny z jednostkami osadniczymi w granicach gminy. Klasyfikacja poszczególnych dróg do kategorii dróg powiatowych zgodnie z przepisem Ustawy o drogach publicznych z dnia 21.03.1985 r. (tekst jednolity Dz. U. Nr 71 z 2000 r.) winna nastąpić w drodze uchwały Rady Powiatu po zasięgnięciu opinii miedzy innymi i Zarządu Gminy.

Drogi gminne

Weryfikacji dotychczas obowiązującego wykazu dróg gminnych należy dokonać zgodnie z kryterium kwalifikacji przewidzianym „Ustawą o drogach publicznych" i z powielających się połączeń wytypować te, które stanowią najważniejsze elementy układu komunikacyjnego z jednoczesnym ustaleniem hierarchicznej kategorii powiązań układu funkcjonalnego od najwyższej do najniższej:

I. drogi łączące poszczególne sołectwa i stanowiące powiązania zewnętrzne z gminami sąsiednimi;
II. drogi użytkowane przez większość mieszkańców gminy, przy której znajdują się obiekty użyteczności publicznej i zabudowa mieszkaniowa;
III. drogi obsługujące lokalną zabudowę.

Sporządzenie wykazu dróg gminnych wraz z nadaniem nowych numerów winno nastąpić w formie Uchwały Rady Gminy w terminie do lipca 2001 r.

Weryfikacja z jednoczesną kategoryzacją ważności połączeń pozwoli zarządowi dróg na określenie kolejności potrzeb modernizacyjnych i remontowych.

Pozostałe drogi nie zaliczone do kategorii dróg gminnych (publicznych) w szczególności dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych są drogami wewnętrznymi pod zarządem gminy.

5.1.2. Modernizacja dróg

Droga publiczna jest obiektem użyteczności publicznej i należy traktować ją jako budowlę. Z tych względów musi spełniać wymagania określone dla obiektów budowlanych w „Prawie budowlanym", obejmujące przede wszystkim:

- podstawowe wymagania dotyczące:
  - bezpieczeństwo użytkowania;
  - bezpieczeństwo konstrukcji;
  - bezpieczeństwo z uwagi na możliwość wystąpienia pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- odpowiednie warunki użytkowe zgodnie z przeznaczeniem drogi publicznej;
- niezbędne warunki do korzystania z drogi publicznej przez osoby niepełnosprawne w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich;
- ochronę ludności zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej;
- ochronę dóbr kultury;
- ochronę uzasadnionych interesów osób trzecich.

Droga wojewódzka

Prognoza ruchu dla drogi wojewódzkiej Nr 985 (dawna droga krajowa opracowana została dla horyzontów czasowych 2000, 2005, 2010, 2015, przy założeniu, że do roku 2015 nie zajdą zmiany oraz nie wystąpią inne czynniki mogące mieć wpływ na zachowania komunikacyjne.

Tabela Nr 1.

Prognoza ruchu na zamiejskiej sieci dróg wojewódzkich do roku 2015.

Nr drogi	Badany odcinek	Średni dobowy ruch (pojazdy				Procentowy udział w ruchu samochodowym (%)											
						samochody osobowe				samochody ciężarowe				Autobusy			
		2000	2005	2010	2015	2000	2005	2010	2015	2000	2005	2010	2015	2000	2005	2010	2015
985	Baranów Sandomierski – Jaślany	3562	4283	4994	5699	69,6	71,5	72,4	72,7	14,9	14,4	14,2	14,5	2,7	2,2	1,9	1,7
	Jaślany – Mielec	*	4630	5530	6270	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

* – brak danych

Brak danych z generalnego pomiaru ruchu przeprowadzonego w 2000 r. nie pozwala skorygować prognozy na ten rok przewidywanej na podstawie pomiaru w 1995 r. Prognoza przewiduje średni dobowy ruch o wielkości 3562 pojazdów/dobę czyli średnio 340 pojazdów/h i 428 pojazdów/h w godzinie szczytu z ruchem ciężkim o ilości 74 pojazdy/h (samochody ciężarowe i autobusy).

Droga prowadzi głównie ruch tranzytowy przy znikomym udziale ruchu lokalnego. Przeprowadzenie ruchu tranzytowego przez obejście obszarów zabudowanych staje się celowe i pojawia się bardzo wyraźnie przy ruchu tranzytowym około 300 pojazdów/h w godzinie szczytu i przy około 30% jego udziału w całości ruchu na drodze.

Proponowana w „Studium" na terenie gminy Tuszów Narodowy obwodnica jest elementem ciągu projektowanej drogi zamiejskiej od Skopania do połączenia z obwodnicą Mielca z ominięciem Baranowa Sandomierskiego, Padwi Narodowej, Tuszowa Narodowego i Malinia.

Teren przeznaczony pod warianty obejścia drogowego nie jest zarezerwowany w Miejscowym Planie Ogólnym Zagospodarowania Przestrzennego gminy. Wybór wariantu nastąpi na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Droga wojewódzka Nr 982 Szczucin – Jaślany w istniejącym stanie nie osiąga parametrów techniczno – użytkowych klasy Z (zbiorcza). Jej modernizacja w szerokim zakresie stanie się konieczna po zrealizowaniu przewidywanego Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego mostu na rzece Wiśle w Połańcu. Stanie się ona wtedy drogą łącznikową ruchu tranzytowego z Kielc przez Połaniec do Tarnobrzega i dalej.

*** [Przebieg drogi wojewódzkiej nr 985 klasy głównej oznaczony na rysunku studium symbolem 1KDG łączy się nowym węzłem komunikacyjnym z drogami klasy lokalnej z terenami inwestycyjnymi "Strefa Tuszów"].*

Drogi powiatowe

W studium nie przewiduje się zmian w układzie dróg powiatowych. Korekty tras i prace modernizacyjne należy skoncentrować na poszerzeniu jezdni, poboczy, wprowadzeniu chodników w terenie zabudowanym i odwodnienia dróg.

Drogi gminne

Usprawnienie układu jest na ogół znacznie ograniczone przede wszystkim ze względu na istniejące zainwestowanie. Wszelkie działania zmierzające do poprawy sytuacji wymagają wykupów znacznych terenów prywatnych. Działalność w zakresie poprawy stanu istniejącego przez wiele lat sprowadzała się przeważnie do budowy i remontów nawierzchni. Większość dróg nie ma właściwych parametrów. Są to drogi o wąskich pasach i nieregularnych liniach rozgraniczających, na których ruch dwukierunkowy może odbywać się z największą trudnością. Zakłada się ukierunkowanie działań ze szczególnym wskazaniem na racjonalne wykorzystanie istniejącego zainwestowania lokalnego układu komunikacyjnego zgodnie z kierunkiem planowanych

przemian i potrzeb. Dobór parametrów technicznych modernizowanych dróg winien spełniać warunek równomiernego obciążenia sieci w zależności od przypisanych drogom (i ulicom) funkcjom, a priorytety modernizacyjne winny być podporządkowane ustalonej kategorii hierarchii ważności drogi.

Przy okazji każdej modernizacji należy uwzględniać wykonanie urządzeń dla ruchu osób niepełnosprawnych. Zaznaczyć należy, że w ruchu pieszym do tej kategorii ludzi zalicza się nie tylko osoby z wadami narządu ruchu, lecz również dzieci oraz osoby z dziećmi.

*** [Obszary oznaczone na rysunku studium symbolem **1KDL i 2KDL** obejmują tereny projektowanych **dróg klasy lokalnej**. Szerokość w liniach rozgraniczających nie mniej niż 20m.*

Dopuszcza się podwyższenie klas dróg KDL oraz połączenie poprzez skrzyżowanie z drogą wojewódzką nr 985.

*Obszar oznaczony na rysunku studium symbolem **1KDD** obejmuje teren **drogi gminnej**. Szerokość w liniach rozgraniczających nie mniej niż 10m].*

5.1.3. Drogi transportu rolniczego

Do zadań modernizacyjnych należy włączyć sieć dróg transportu rolniczego ważnych dla gminy ze względu na jej typowo rolniczy charakter zagospodarowania. Proponuje się przyporządkowanie istniejących dróg rolniczych klasyfikacji funkcjonalnej, która może stać się pomocna dla właściwego projektowania sieci z uporządkowaniem jej na obszarach wiejskich oraz podejmowaniu decyzji odnośnie kolejności modernizacji. Klasyfikacji dokonać należy zwłaszcza na terenach gdzie układ dróg rolniczych wykazuje cechy przypadkowości. Należy bezwzględnie dążyć do eliminacji bezpośrednich zjazdów z pól na drogę wojewódzką, obecną i projektowaną jako obejście drogowe.

Klasyfikacja funkcjonalna dróg rolniczych:

- główne drogi rolnicze: drogi publiczne powiatowe i gminne pełniące funkcję zbiorczych dróg rolniczych;
- drogi zbiorcze: drogi publiczne (gminne), nie publiczne, zbiorcze niższego rzędu, przejmujące ruch z dróg pomocniczych;
- drogi pomocnicze: tzw. technologiczne, umożliwiające dojazd bezpośrednio do pól.

Ustalone funkcje pozwolą na dostosowanie geometrii, (głównie przekroju poprzecznego) do przewidywanego natężenia ruchu i parametrów korzystających z nich pojazdów, a także na ustalenie grubości nawierzchni.

Wymagania techniczne jakim powinny odpowiadać poszczególne odcinki sieci dróg transportu rolniczego, zapewniające warunki dojazdu do pól zmechanizowanego sprzętu i maszyn rolniczych oraz przystosowanie ładowności środków transportowych przedstawia:

Tabela Nr 2.

Wymagania techniczne dróg transportu rolniczego.

Klasa funkcjonalna	Klasa techniczna	Przekrój drogi	Szerokość jezdni (m)	Obciążenie nawierzchni (kN/oś)	Rodzaj nawierzchni
główne	Z lub L	dwupasowa	5,5	80	twarde ulepszone
zbiorcze	L lub D	dwupasowa	5,0	60	utwardzona
		jednopasowa	3,5 z zatokami mijania		
pomocnicze	D	jednopasowa	3,0 lub 3,5	nie określa się	gruntowa ulepszona

Koszt budowy nowych dróg przy niewielkim ruchu lokalnym (sezonowe obciążenie ruchem) powodują, że planowanie rozwoju dróg obsługujących rolnictwo powinno odbywać się w oparciu o istniejącą sieć połączeń. Program modernizacji winien uwzględniać kolejność zgodną z klasą funkcjonalną:

1. drogi główne – położone w ciągu dróg powiatowych i gminnych;
2. drogi zbiorcze (obsługa rolnictwa);
3. drogi pomocnicze (wewnętrzne) – bezpośredniej obsługi pól.

Wskazane jest dla dróg zbiorczych stosowanie tanich konstrukcji nawierzchni z materiałów odpadowych i miejscowych oraz określenie trwałości nawierzchni mając na uwadze sezonowość obciążenia ruchem. Warunkiem takiego działania jest przeprowadzenie remontów w czasie nasilenia prac polowych i po sezonie.

Drogi pomocnicze, ze względu na to, że obsługują niewielkie powierzchnie użytków rolnych i mogą być czasowo zmieniane, w zasadzie nie powinny być trwale umocnione. Prace utrzymaniowe na tych drogach będą wystarczające, jeżeli sprowadzą się do profilowania z odwodnieniem i ewentualnym ulepszeniem nawierzchni gruntowej przez stabilizację mechaniczną. Wymagane jest, aby wszystkie drogi rolnicze, bezpośrednio połączone z drogami publicznymi miały na odcinkach co najmniej 50 m nawierzchnię twardą powodującą wstrząsowe oczyszczanie kół pojazdu oblepionych ziemią.

Wiele dróg można wykonać sposobem gospodarczym, tym bardziej, że w rolnictwie istnieją ku temu pewne możliwości techniczne (np. mechaniczna stabilizacja gruntu) pod warunkiem zapewnienia fachowego, kontrolowanego wykonawstwa tych robót.

Racjonalne ukształtowanie sieci dróg transportu rolniczego i poprawa ich stanu technicznego przyczyni się do osiągnięcia szeregu korzyści:

- obniżenie kosztów eksploatacji pojazdów i maszyn rolniczych przez zmniejszenie zużycia ilości paliwa, ogumienia, zwiększenie trwałości i niezawodności pojazdów, obniżenie kosztów i częstotliwości napraw;
- oszczędności czasu, ludzi, sprzętu i przewozu ładunków dzięki zwiększeniu prędkości jazdy;
- oszczędności na kosztach przewozu wynikających z wykorzystania nominalnej ładowności pojazdów;
- zmniejszenie strat w uprawach przez likwidację stałych lub czasowych objazdów nieprzejezdnych odcinków dróg;
- zwiększenie intensywności produkcji rolnej na terenach trudnodostępnych.

5.1.4. Ruch pieszy i rowerowy

Potrzeba oddzielenia ruchu pieszego od ruchu pojazdów samochodowych jest koniecznością, a tworzenie systemów niezależnych dla obu użytkowników jest w pełni uzasadnione. Aby wydatnie ograniczyć istniejące zagrożenie ruchu pieszego i zapewnić niezbędną wygodę poruszania się, celowym staje się budowa chodników przy wszystkich kategoriach dróg na odcinkach przechodzących przez tereny zabudowane oraz jako dojścia do przystanków autobusowych. Zastępczym, lecz nie całkowicie bezpiecznym azylem dla pieszych są bitumiczne pobocza jezdni przy drogach o charakterze dróg zamiejskich.

Popularność ruchu rowerowego nie tylko w celach rekreacyjno – turystycznych lecz przede wszystkim w podróżach codziennych, wskazuje na celowość budowy ścieżek rowerowych. Tworzenie infrastruktury dla ruchu rowerowego należałoby zacząć od koncepcyjnego projektu układu tras rowerowych uwzględniającego potrzeby, istniejące możliwości, lokalne uwarunkowania oraz specyfikę gminy.

Dla ruchu rowerowego w obrębie gminy brakuje terenów aby utworzyć drogi dla rowerzystów. Istnieje możliwość wyznaczenia nielicznych odcinków dróg lub ścieżek, które stanowić miałyby pasy ruchu przeznaczone wyłącznie dla rowerów. Potrzeba wprowadzenia w pas drogowy ścieżek rowerowych jako bezpieczny i najbardziej efektywnej komunikacji lokalnej ujawnia się głownie w miejscowościach o charakterystycznej pasmowej zabudowie wzdłuż dróg. Dotyczy to przede wszystkim Tuszowa Narodowego (około 1,5 km), Jaślan (okólnie około 3 km) i Borki Nizińskie (około 2 km). Potrzeba budowy ścieżek dla dróg rowerowych występuje szczególnie wzdłuż drogi wojewódzkiej. Ruch rowerowy jako dojazd do pracy w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Mielcu z Tuszowa Narodowego, a nawet z Jaślan jest bardzo popularny. Pozyskanie terenu na wyodrębnione, przeznaczone tylko dla rowerzystów trasy wydaje się na dzień dzisiejszy mało realne.

5.1.5. Bezpieczeństwo ruchu

Do głównych problemów bezpieczeństwa ruchu drogowego (problem ogólnokrajowy) należą przejścia dróg zamiejskich przez małe miejscowości oraz związane z tym zagrożenia pieszych. Wiąże się to w sposób oczywisty z wielofunkcyjnością i niedostosowaniem parametrów drogi do panującego obecnie ruchu jako odcinka przechodzącego przez tereny zabudowane. Realizacja obejścia drogowego wyeliminuje szereg działań BRD lecz do tego czasu podjąć należy działania doraźne mające na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa zarówno pieszych jak i pojazdów przez realizację następujących zadań:

- segregacja ruchu pojazdów i pieszych – budowa chodników;
- do każdego przystanku autobusowego należy umożliwić wymagane dojście po wypłytowanym chodniku – jest to szczególnie ważne dla przystanków poza terenami zabudowanymi – brak chodników powoduje zbiorowe chodzenie po jezdni;
- usuwanie wszelkiego rodzaju przeszkód ograniczających widoczność na wlotach skrzyżowań, wjazdach, przejazdach;
- ochronę przed niewłaściwym zagospodarowaniem otoczenia drogi wojewódzkiej, poprzez przestrzeganie prawidłowych zasad lokalizowania w pobliżu budynków mieszkalnych, przemysłowych i usługowo – handlowych.

5.2. Komunikacja kolejowa

Zgodnie z dokonanym podziałem linii kolejowych na państwowe i lokalne, linia Łódź Kaliska – Dębica przypisana została do grupy linii o znaczeniu lokalnym. Dokonany podział warunkuje działalność inwestycyjną i utrzymanie linii. Dotacje z budżetu państwa na finansowanie budowy i modernizacji linii o państwowym znaczeniu, natomiast linii o znaczeniu lokalnym, zgodnie z Ustawą o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego PKP mogą być przekazywane nieodpłatnie jednostkom samorządu terytorialnego lub sprzedawane przedsiębiorstwom.

6. Polityka rozwoju systemów infrastruktury technicznej

6.1. Elektroenergetyka

Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A. do roku 2015 nie planuje żadnych obiektów kubaturowych i sieciowych o napięciu 110 kV.

Podstawowym głównym zasilaniem gminy będzie nadal GPZ 110/30/15 kV „Mielec – Borek” i GPZ 110/15 kV „Mielec – Smoczka”. i linie magistralne wyprowadzone z w/w GPZ–tów:

- 15 kV „Mielec – Tuszów”;

- 15 kV „Mielec – Ferma Krów”;
- 15 kV „Mielec Smoczka – Mościska”;
- 15 kV „Kolbuszowa – Majdan Królewski”.

W zakresie średnich napięć Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A., planuje:

- budowę odcinka linii 15 kV pomiędzy liniami zasilającymi stacje „Grochowe 4” i „Sarnów 3”;
- budowę stacji transformatorowych 15/0,4 kV „Malinie 6”;
- modernizację stacji transformatorowych 10/0,4 kV (obecne są starego typu): Grochowe Nr 1 – Nr 4, Józefów Nr 1 oraz Chorzelów Nr 11 i 12 wraz z modernizacją sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia;
- przeizolowanie linii 30 kV „Mielec – Machów” po wybudowaniu planowanego GPZ 110/15 kV „Skopanie”;
- zmianę w konfiguracji sieci średnich napięć po wybudowaniu planowanego GPZ 110/15 kV w sąsiedniej gminie Borowa;

Ponadto perspektywiczny wzrost zapotrzebowania mocy przez nowych odbiorców energii elektrycznej, jak również zapewnienie dostaw energii istniejącym odbiorcom o właściwych parametrach i spełnienia wymogów z zakresu ochrony przeciwporażeniowej realizowane będzie poprzez:

- budowę stacji transformatorowych 15/0,4 kV;
- budowę linii średniego napięcia do zasilania nowych stacji trafo;
- budowę linii niskiego napięcia wyprowadzonych ze stacji do zasilania poszczególnych odbiorców i oświetlenia ulicznego.

Przebiegające przez obszar gminy tranzytem linie Najwyższych Napięć:

– 400 kV „Połaniec – Widełka Rzeszów”;
– 220 kV „Połaniec – Chmielów”.

stanowiące fragment Krajowego Systemu Elektroenergetycznego pozostają bez zmian.
Należy uwzględnić ograniczenia wynikające z przebiegu w/w linii określone w przepisach szczególnych.
Lokalizacja projektowanej zabudowy w stosunku do istniejących urządzeń elektroenergetycznych i projektowanych urządzeń elektroenergetycznych w stosunku do istniejącej zabudowy winna być zgodna z aktualnymi przepisami i normami.
Dla linii elektroenergetycznych w terenach przewidzianych do zalesienia przewidzieć pasy bez zadrzewień o szerokości:

– 40 m (20 m od osi linii w jedną i drugą stronę) – dla linii 400 i 220 kV;
– 20 m (10 m od osi linii w jedną i drugą stronę) – dla linii 110 kV;
– 11 m (5,5 m od osi linii w jedną i drugą stronę) – dla linii 30 i 15 kV.

6.2. Telekomunikacja

Telekomunikacja Polska S.A. oraz Telefony Rzeszowskie „TELER” – operatorzy świadczący usługi na terenie gminy planują rozwój telekomunikacji w gminie poprzez rozbudowę sieci rozdzielczej systemem przewodowym i radiowym. Nowoczesne centrale cyfrowe daje się łatwo rozbudowywać – powiększyć swoją pojemność.

Gwałtowny rozwój telekomunikacji przewodowej, a w ostatnim okresie zwłaszcza telefonii komórkowej z wykorzystaniem najnowszych technik i urządzeń zapewniających usługi telekomunikacyjne najlepszej jakości o standarcie światowym spowoduje, że rozwój telekomunikacji w gminie nie stanowić będzie problemu.

Zmiany w Prawie Telekomunikacyjnym obowiązujące od 1 stycznia 2001 roku i dalsza liberalizacja polskiego rynku telekomunikacyjnego zwłaszcza monopolu TP S.A. na rozmowy strefowe i międzynarodowe przyczynia się do tego, że jakość obsługi klienta

będzie podstawowym celem (operatorów) działających na polskim rynku telekomunikacyjnym.

Liberalizacja oznacza, że usługi telekomunikacyjne na wsi będą mogły świadczyć różne podmioty gospodarcze, osoby fizyczne czy też społeczności lokalne dysponujące odpowiednim kapitałem i zapleczem.

Dla pełnego zasięgu działania cyfrowej telefonii komórkowej należy wybudować na terenie gminy cyfrowe stacje nadawczo – odbiorcze lub przekaźniki telefonii komórkowej.

6.3. Zaopatrzenie w gaz

W związku z tym, że dotychczasowe kierunki zasilania tj. siecią średnioprężną od stacji redukcyjno – pomiarowej Mościska (sołectwa Tuszów Narodowy, Grochowe, Tuszów Mały, część Malinia, Ławnica) oraz siecią niskoprężną od stacji redukcyjno – pomiarowej I i II° Chorzelów (część sołectwa Malinie) zostały wyczerpane w zakresie możliwości źródłowych i przesyłu, przewiduje się, że następujące zasady zaopatrzenia w gaz.

Perspektywiczne potrzeby zaopatrzenia w gaz przewodowy możliwe są do pokrycia z dwóch zasadniczych kierunkach:

1) Od projektowanej stacji redukcyjno – pomiarowej I° „Borowa", której realizacja możliwa będzie po wykonaniu gazociągu wysokoprężnego Ø 700 „Mielec – Elektrownia Połaniec". Rozprowadzenie siecią średnioprężną do sołectw: Borki Nizińskie, Jaślany, Babicha, Józefów, Pluty, Czajkowa, Sarnów, Dębiaki i spięcie z istniejącą siecią średnioprężną w pozostałych sołectwach gminy.
2) Od projektowanej stacji redukcyjno – pomiarowej I° „Jaślany", po realizacji gazociągu wysokoprężnego Ø 150/125 „Skopanie – Gawłuszowice". Rozprowadzenie siecią średnioprężną do poszczególnych sołectw i spięcie z istniejącym układem sieci.

6.4. Zaopatrzenie w wodę

Pełne pokrycie bilansowych potrzeb gminy jest możliwe w oparciu o istniejące udokumentowane zasoby wód wgłębnych poprzez istniejące ujęcie „Jaślany" – składające się z dwóch studni głębinowych S–1bis i S–2, o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych łącznych 55 m^3/h oraz stacji uzdatniania wody.

Zarówno studnie głębinowe jak i stacja uzdatniania posiadają rezerwy wydajności zdolne do pokrycia docelowego zaopatrzenia oraz stwarzają możliwość rozbudowy.

6.5. Gospodarka ściekowa

Podstawowym zadaniem na okres perspektywiczny staje się stworzenie systemu odbioru i zagospodarowania ścieków. Uznaje się, że przyjęty kierunek odbioru ścieków do systemu kanalizacji i oczyszczalni ścieków miasta Mielec będzie podstawą dla rozwiązań w zakresie systemu odbioru i przesyłu w poszczególnych sołectwach.

W oparciu o opracowany „Program ogólny kanalizacji ściekowej" wyznacza się następujące obszary objęte grupowym systemem oczyszczania ścieków.

Obszar systemu obejmuje sołectwa: Tuszów Narodowy, Tuszów Mały, Malinie, Grochowe, Ławnica, Borki Nizińskie, Jaślany, Czajkowa, Pluty, Babicha, Sarnów, Dębiaki. Zwarta zabudowa zlokalizowana na obszarze w/w sołectw zostanie objęte kanalizacją zbiorczą.

Dla pozostałej zabudowy w sołectwach Pluty, Czajkowa, Dębiaki gdzie istniejąca zabudowa posiada charakter zabudowy rozproszonej głównie ze względów ekonomicznych wyznacza się obszaru gdzie dopuszcza się możliwość realizacji indywidualnych systemów

gromadzenia z dowozem ścieków do punktów zlewnych lub realizacji lokalnych systemów utylizacji ścieków.

6.6. Gospodarka odpadami

Jako podstawowy kierunek działania uznaje się zorganizowanie systemu odbioru odpadów, odzysku surowców wtórnych i ich zagospodarowanie oraz utylizacje poprzez składowanie lub zastosowanie innych alternatywnych technologii. Należy poszukiwać takich form organizacyjnych, które przy minimalnych kosztach pozwalają na zorganizowanie systemu gromadzenia, obsługi i wywozu tak by wszyscy mieszkańców gminy pozbyli się odpadów w sposób legalny.

Należy wprowadzić pilotażowo selektywną zbiórkę „u źródła" za pomocą kolorowych worków (szkoło, tworzywo, makulatura). Uzupełniająco wprowadzić należy selektywną zbiórkę odpadów użytkowych (szkło, tworzywa, metale) systemem kontener w sąsiedztwie za pomocą 3 kolorowych pojemników z polietylenu rozstawionych minimum jeden zestaw w każdej miejscowości.

Należy stymulować racjonalne zagospodarowanie odpadów poprzez szerzenie świadomości ekologicznej i oświatę i szerzenie pozytywnych wzorów do naśladowania.

6.7. Regulacja stosunków wodnych

Jako podstawowe zadanie w zakresie melioracji szczegółowych uznaje się modernizację – odbudowę istniejącego systemu melioracji w obiektach grochowa, Dębiaki i Jaślany – Tuszów Narodowy.

W zakresie melioracji podstawowych:

- modernizacja obwałowań rzeki Babulówki 14+850 – 19++300 wał prawy i lewy;
- renowacja obiektu Trześniówka – Jamnica;
- budowa zbiornika retencyjnego na rzece Babulówce, powierzchnia 10,0 ha pojemność 130 000 m^3;
- przebudowa potoku Jaślańsko – Chorzelowskiego, w tym remont jazów w kilometrze 1+190.

7. Polityka w zakresie ochrony ludności przed zagrożeniami żywiołowymi

7.1. Zagrożenia żywiołowe i katastrofalne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy uwzględnia wpływ i skutki zagrożeń żywiołowych i katastrofalnych na proces rozwoju przestrzennego zagospodarowania obszaru.

Gmina Tuszów Narodowy należy do rejonu o średnim natężeniu czynników zagrażających życiu i zdrowiu ludności. Zagrożenia dla ludności mogą nastąpić na skutek awarii, uszkodzeń lub zniszczeń zbiorników (magazynów) i instalacji z toksycznymi środkami przemysłowymi, awarii elektrowni jądrowych lub ładunków jądrowych rozmieszczonych na obszarach państw sąsiadujących, zagrożenia powodziowe w okresach wysokich stanów wody na rzekach, pożary przestrzenne lasów oraz skażenia środowiska naturalnego w związku z transportem niebezpiecznych substancji chemicznych.

Zagrożenia powodziowe

Wały przeciwpowodziowe na rzekach Wisły, Brnia i Babulówki generalnie przygotowane są na przyjęcie wód stuletnich. W przypadku wystąpienia wyższych stanów wód i uszkodzenia wałów najbardziej zagrożone mogą być tereny położone w północnej części gminy.

Powódź nie stwarza bezpośredniego zagrożenia dla życia ludzi i zwierząt. Pogorszeniu mogą ulec warunki higieniczno – sanitarne, a w konsekwencji zagrożenie epidemiologiczne. W przypadku wystąpienia bardzo wysokich stanów wód i wystąpienia szczególnego zagrożenia uszkodzenia wałów konieczna jest ewakuacja ludności i zwierząt gospodarczych przed dotarciem fali powodziowej do terenów bezpiecznych w centralnej i wschodniej części gminy na zasadach samoewakuacji kontrolowanej.

Zagrożenia pożarowe

Zagrożenie pożarowe stwarza zwartość zabudowy budynków drewnianych i budynków o pokryciu łatwopalnym. Na terenach kompleksów leśnych w rejonach zagrożonych pożarami przestrzennymi prowadzony jest monitoring zagrożeń, sprawowany przez służby nadleśnictw będących w kontakcie z jednostkami straży pożarnej. Do tego celu wykorzystywane są wieże obserwacyjne.

W ostatnich latach w zakładach pracy wprowadzane są nowoczesne formy ochrony, polegające na wprowadzeniu systemu zabezpieczeń i czujników. Systemy zabezpieczeń posiadają łączność z jednostkami straży pożarnej.

Zagrożenia chemiczne

Awaryjne skażenia chemiczne o zasięgu lokalnym mogą powstawać w zakładach gromadzących znaczne ilości niebezpiecznych substancji chemicznych z racji wykorzystywania ich w procesach technologicznych.

Szczególne zagrożenie substancjami chemicznymi niebezpiecznymi dla życia i zdrowia ludzi i zwierząt oraz skażenia środowiska stanowią przewozy substancji toksycznych w transporcie kołowym. O skali i charakterze tego zagrożenia stanowi klasa ich toksyczności, a przede wszystkim znikoma przewidywalność wystąpienia sytuacji awaryjnych i związane z tym trudności podejmowania natychmiastowych dobrze zorganizowanych przedsięwzięć ratunkowych. W sytuacjach powyższych może nastąpić konieczność doraźnej ewakuacji ludności, którą kieruje Szef OC województwa lub szefowie OC gmin i powiatu.

Skażenia promieniotwórcze

Mogą wystąpić w razie awarii elektrowni jądrowych poza granicami kraju. Największe zagrożenie stwarzają elektrownie jądrowe w:

- miejscowościach Równe – 280 km, Chmielnicki – 400 km, Czernobyl – 520 km na Ukrainie;
- miejscowościach Bohunice i Mochovce ok. 230 km w Słowacji;
- miejscowościach Dukowany – 360 km, Temelin – 400 km w Czechach.

Nie przewiduje się by skażenia osiągnęły wielkość stanowiącą bezpośrednie zagrożenie życia ludzi, należy jednak liczyć się z możliwością skażenia upraw warzyw i owoców, wody i koniecznością wprowadzenia „rygorów" w ich wykorzystaniu do spożycia oraz potrzebą zabezpieczenia preparatów jodu stabilnego i zapewnienia do celów konsumpcyjnych wody z zakrytych ujęć.

7.2. Aspekty obrony cywilnej

W zakresie budownictwa ochronnego

- W rejonach budownictwa jednorodzinnego przewidzieć ukrycia wykonywane w podpiwniczeniach budynków przez mieszkańców we własnym zakresie, w okresie podwyższonej gotowości obronnej państwa.
- Dla zakładów pracy nie posiadających budowli ochronnych należy zarezerwować tereny pod doraźną realizację budowli na podstawie typowej lub powtarzalnej

dokumentacji budowlanej. Dla nowo budowanych zakładów pracy i obiektów użyteczności publicznej, które będą kontynuować działalność w czasie wojny przewidywać budowę schronów dla załóg.

W zakresie alarmowania

Dążyć do pokrycia terenu gminy syrenami elektrycznymi dla celów alarmowania i powiadamiania mieszkańców w przypadku zagrożeń (słyszalność syreny do 300 m w zabudowie zagęszczonej). Zainstalowane syreny włączyć do obowiązującego w województwie systemu radiowego sterowania.

W zakresie zaciemniania

W razie prowadzenia modernizacji, rozbudowy lub budowy nowej instalacji elektrycznej oświetlenia zewnętrznego przysposabiać ją do potrzeb zaciemniania i wygaszania.

W zakresie zaopatrzenia w wodę

- Zarezerwować tereny pod budowę awaryjnych studni wody pitnej lub wytypować je z już istniejących. Odległość studni wody pitnej od miejsc zamieszkania ludności powinna wynosić nie więcej niż 800 m i posiadać wydajność min. 7,5 l na jedną osobę na dobę.
- Istniejące ujęcia wody przysposobić do funkcjonowania w warunkach specjalnych według obowiązujących przepisów.

W zakresie urządzeń specjalnych

Nowo budowane obiekty sanitarne (łaźnie, pralnie, myjnie samochodowe) przystosować do potrzeb prowadzenia zabiegów specjalnych – likwidacji skażeń.

W zakresie energetyki

Dążyć do bezawaryjnego zasilania w energię elektryczną zakładów i wszystkich obiektów ważnych dla zapewnienia warunków do przetrwania ludności.

W zakresie formy przestrzennej i struktury wewnętrznej

- Sytuować strefy budownictwa mieszkaniowego z dala od obiektów zagrożonych TSP oraz od terenów zalewowych zagrożonych przez powodzie.
- Unikać nadmiernego zagęszczania budynków w celu zminimalizowania możliwości rozprzestrzeniania się pożarów oraz powstawania zawałów ciągłych.
- Sytuować budynki po dwu stronach ulic tak, aby odległość między nimi nie była mniejsza niż suma ich wysokości – 10 metrów.
- Sieć ulic i terenów zielonych wraz z drogami wylotowymi powinno stanowić jednolity system ciągów komunikacyjnych promienistych i pierścieniowych, powinien on zapewniać pełną przelotowość umożliwiającą sprawną ewakuację ludności oraz manewr sił ratowniczych.

8. Polityka realizacji przedsięwzięć publicznych gminy

8.1. Gospodarowanie mieniem komunalnym

Szeroko rozumiana gospodarka w gminie staje się niewątpliwie przedmiotem publicznego zainteresowania. Wśród różnych narzędzi gospodarki przestrzennej zwrócić tutaj należy szczególną uwagę na planowanie przestrzenne i gospodarkę nieruchomościami komunalnymi.

Istnieje cały szereg obustronnych związków pomiędzy planowaniem przestrzennym, a gospodarką gruntami. Należy tutaj mieć na uwadze zarówno zależności ustawowe (zasoby gruntów, wywłaszczenia nieruchomości, zobowiązania gminy i wpływy do

budżetu gminy z tytułu zmniejszenia lub wzrostu wartości nieruchomości) jak i faktyczne oddziaływanie rozstrzygnięć planistycznych na wartość gruntów i na rynek nieruchomości.

Tabela Nr 3.

Wpływy z majątku komunalnego do budżetu gminy w latach 1996 – 2000 r.

Rok	Dochody w mln zł budżetu ogółem	Wpływy z majątku komunalnego	%
1996	4,1	0,1	2,4
1997	5,7	0,08	1,4
1998	8,6	0,04	0,5
1999	8,4	0,04	0,5
2000	8,1	0,02	0,2

Źródło: Urząd Gminy w Tuszowie Narodowym,

Majątek gminy obejmuje następujący zakres rzeczowy:

a) nieruchomości gruntowe;
b) budynki i lokale mieszkalne;
c) lokale usługowe;
d) obiekty użyteczności publicznej;
e) drogi.

Gospodarowanie tym majątkiem wymaga podejmowania rozważnych decyzji, które z jednej strony przynoszą korzyści dla gminy, a z drugiej nie powodują zbyt dużych obciążeń dla użytkowników.

Przedmiotem odpłatnego gospodarowania objęty jest w zasadzie majątek gminy wymieniony pod pozycjami od a) do c). Może przybierać różną formę: sprzedaż na własność, wieczystego użytkowania lub dzierżawy.

Z dotychczasowego doświadczenia wynika, że preferowaną i obustronnie akceptowaną formą zbywania budynków i lokali mieszkalnych jest sprzedaż na własność.

Gospodarowanie nieruchomościami gruntowymi rządzi się trochę innymi prawami. Popyt na nieruchomości nie zawsze idzie w parze z kapitałem niezbędnym na kupno terenów. Dlatego dla wielu inwestorów zarówno małych jak i wielkich firm, alternatywą jest pozyskanie gruntów w formie dzierżawy, użytkowania. Obniżą ono koszty początkowe inwestycji, gdyż nie wymaga angażowania kapitału na kupno terenów, a jednocześnie nie wyklucza w przyszłości jego kupienia.

Użytkowanie wieczyste służyć może zintensyfikowaniu budownictwa – głównie mieszkaniowego – stanowiąc ułatwienie dostępu do gruntów. Używając tej formy władze gminy mogą zapobiegać spekulacji gruntami oraz realizować założenia planów zagospodarowania terenów.

Nie bez znaczenia jest fakt, że dla gminy bardziej opłacalne jest oddanie gruntów w wieczyste użytkowanie niż sprzedanie. Sprzedając ziemię, gmina pozbywa się nie tylko kontroli nad jej wykorzystaniem ale także stałych wpływów finansowych. Jest to tylko pozorna sprzeczność. Gmina żądając stosunkowo większych opłat rocznych (w porównaniu z sumą jaką należałoby zapłacić kupując działkę) rekompensuje to sobie dzięki wzrostowi wartości gruntów w następstwie inwestycji jakie poczynili na nich i w okolicy użytkownicy wieczyści. W przyszłości, gdy dzięki temu wartość gruntów znacznie wzrośnie, gmina może je sprzedać za dużo wyższą cenę użytkownikowi wieczystemu.

Za szczególnie istotne w gospodarowaniu mieniem gminnym uważa się następujące działania:

a. dokonywanie sprzedaży w drodze przetargu gruntów nie stwarzających dla gminy perspektyw aktywnego gospodarowania, w tym użytków rolnych oraz pojedynczych

niewielkich działek w ramach terenów istniejącego lub przewidywanego zainwestowania;

b. dokonywanie sprzedaży w drodze przetargów gruntów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele mieszkaniowe lub mieszkań z zasobu komunalnego, a uzyskane środki przeznaczając na uzbrojenie terenów i zapewnienie dostępności komunikacyjnej nowych obszarów mieszkaniowych (szczególnie tych, które stanowią mienie gminne);

c. nabywanie gruntów przyległych do terenów stanowiących mienie gminne oraz pojedynczych działek dla realizacji ustalonych celów publicznych;

d. szerokie korzystanie z prawa pierwokupu we wszystkich korzystnych dla gminy przypadkach;

e. stosowanie instrumentu scaleń w warunkach niekorzystnego układu przestrzennego własności (w tym nabywanie gruntów dla uzyskania wymaganego udziału gruntów gminnych w procesie scalania) oraz dokonywanie dobrowolnej wymiany gruntów z podmiotami uspołecznionymi i prywatnymi dające wspólne korzyści;

f. gromadzenie środków finansowych na udział w wykupie terenów, które mogą stanowić ofertę dla inwestycji strategicznych (nowe miejsca pracy, stały dopływ środków z podatków i dzierżawy);

g. przeznaczanie lub dokonywanie zmian w zapisach planów miejscowych dla obszarów, na których występują grunty mienia gminnego dla umożliwienia realizacji celów publicznych oraz inwestycji istotnych dla rozwoju gminy (dotyczy sytuacji braku istotnych przeciwwskazań z zakresu ochrony dóbr kultury i środowiska naturalnego oraz uwarunkowań lokalnych).

W konkretnych uwarunkowaniach proponuje się zróżnicowanie przestrzenne polityki gospodarowania mieniem gminy w dostosowaniu do występujących uwarunkowań i ustalonych stref polityki przestrzennej. Szczególnie aktywna polityka gospodarowania mieniem gminnym winna następować w obszarach przewidzianych do urbanizacji.

W obszarze tym pożądane są działania związane z pomnażaniem mienia gminnego (dotyczy działań określonych w punktach: c., d., e., f., g.) dla zapewnienia stałych dochodów do budżetu gminy. W pozostałych obszarach, a szczególnie w obszarach związanych z utrzymaniem funkcji rolniczych i leśnych, gospodarowanie mieniem winno dotyczyć sprzedaży (działania określone w punktach: a., b.) oraz zabezpieczenia celów publicznych.

8.2. Realizacja przedsięwzięć publicznych

W trakcie sporządzania projektu „Studium" Wojewoda Podkarpacki nie przedstawił wykazu zadań wpisanych do wojewódzkiego rejestru zadań o charakterze ponadlokalnym.

Niemniej jednak na podstawie analizy dokumentów planistycznych dla województwa podkarpackiego wyartykułowano zadania istotne w rozwoju społeczno – gospodarczym i strukturze przestrzennej gminy.

Należą do nich:

Środowisko przyrodnicze i kulturowe

1. Ochrona prawna zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym:
   - Mielecko – Kolbuszowsko – Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu;
   - pomniki przyrody żywej;
   - rolnicza przestrzeń produkcyjna;
   - lasy ochronne;
   - udokumentowane złoża surowców mineralnych;
   - ujęcia wód pitnych;

– wartości kultury materialnej (kościoły, zabudowy folwarczne, stanowiska archeologiczne).

2. Sukcesywne zalesianie terenów odłogowanych i zdegradowanych.
3. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

Gospodarka rolna i regulacja stosunków wodnych

1. Budowa zbiornika retencyjnego Czajkowa o powierzchni 10 ha..
2. Modernizacja obwałowań rzeki Babulówki.
2. Modernizacja systemu melioracji na obiektach Grochowa, Dębiaki, Jaślany – Tuszów Narodowy.
3. Renowacja obiektu Trześniówka – Jaślany.
4. Przebudowa potoku Jaślańsko – Chorzelowskiego.
5. Przeprowadzenie prac scaleniowo – wymiennych mających na celu poprawienie rozłogu gruntów oraz ich scalenie.

Elektroenergetyka

W zakresie średnich napięć Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A., planuje:

- budowę odcinka linii 15 kV pomiędzy liniami zasilającymi stacje „Grochowe 4” i „Sarnów 3”;
- budowę stacji transformatorowych 15/0,4 kV „Malinie 6”;
- budowa nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV i linii zasilających średniego i niskiego napięcia dla zasilania nowych odbiorców;
- modernizację stacji transformatorowych 10/0,4 kV (obecne są starego typu): Grochowe Nr 1 – Nr 4, Józefów Nr 1 oraz Chorzelów Nr 11 i 12 wraz z modernizacją sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia;
- przeizolowanie linii 30 kV „Mielec – Machów” po wybudowaniu planowanego GPZ 110/15 kV „Skopanie”;
- zmianę w konfiguracji sieci średnich napięć po wybudowaniu planowanego GPZ 110/15 kV w sąsiedniej gminie Borowa;

Telekomunikacja

Rozbudowa istniejących urządzeń i sieci teletechnicznych w systemie przewodowym i radiowym przez Telekomunikację Polską S.A. – Obszar Telekomunikacji w Mielcu i Telefony Rzeszowskie „TELER” oraz firmy komercyjne.

Zaopatrzenie w gaz

Realizacja sieci średnioprężnej w sołectwach:

- Borki Nizińskie;
- Jaślany;
- Babicha;
- Pluty;
- Czajkowa;
- Sarnów;
- Dębiaki.

Gospodarka ściekowa

Etapowa realizacja systemu kanalizacji obejmująca obszar całej gminy.

Gospodarka odpadami

Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów z obszaru gminy.

Komunikacja

- Budowa obwodnicy Tuszowa Narodowego, leżącej w ciągu projektowanej drogi odcinek Skopanie – Mielec.
- Budowa odcinka drogi zamiejskiej jako połączenia projektowanej drogi Skopanie – Mielec z projektowanym mostem na rzece Wiśle w Połańcu.
- Budowa ścieżek rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej Nr 985 na odcinku Tuszów Narodowy – Mielec i dróg powiatowych zwłaszcza na obszarze zabudowy mieszkaniowej.
- Budowa ciągów pieszych wzdłuż dróg powiatowych na terenach zabudowy mieszkaniowej.
- Dostosowanie linii kolejowych do założeń polityki transportowej państwa zgodnie z programem restrukturyzacji kolei.

8.3. Promocja gminy

Zanim inwestor trafi do gminy, władze samorządowe mogą i powinny prowadzić aktywną promocję gminy i akwizycję inwestycji. Na tym bowiem etapie gmina może sama wybierać i decydować, kogo zainteresować swoją ofertą. Istotnym elementem w strategii pozyskiwania inwestycji bezpośrednich jest wybór takiego przedsięwzięcia, które będzie zgodnie ze średnio i długoterminowymi celami rozwoju gminy.

Dążąc do zapewnienia sobie jak największego zysku (a więc realizacji celów wyznaczonych w strategii rozwoju gminy, utworzenia nowych miejsc pracy, zwiększenia wpływów z podatków i podniesienia prestiżu regionu), władze samorządowe mogą wykorzystywać techniki marketingowe, powszechnie stosowane na rynku dóbr konsumpcyjnych i inwestycyjnych. Wychodząc z założenia, że najważniejszą częścią marketingu nie jest wcale sprzedaż i działania promocyjne, ale „poznanie i zrozumienie klienta tak dobrze, aby produkt lub usługa odpowiadała mu i sama się sprzedawała", pierwszym i najważniejszym zadaniem gminy staje się identyfikacja potrzeb inwestora.

Podejmując decyzję o wejściu na nowy rynek, inwestor musi dokonać starannego wyboru lokalizacji, stwarzającej największe szanse na sukces przedsięwzięcia. Znajomość procedur i kryteriów wyboru, którymi kieruje się inwestor, pomaga w przygotowaniu profesjonalnej oferty.

Na wybór konkretnej lokalizacji wpływa wiele elementów, między innymi natury emocjonalnej. Japońskie firmy chętnie inwestują w małych gminach (zależy im na bliskim kontakcie z lokalnymi władzami). Koncerny amerykańskie natomiast preferują duże miasta (zwalnia je to w pewnym stopniu od odpowiedzialności za otoczenie socjalne inwestycji). Nie są to jednak powody o podstawowym znaczeniu.

O wyborze lokalizacji inwestycji decydują:

- bliskość rynku;
- bliskość bazy surowcowej;
- brak możliwości rozbudowy produkcji w dotychczasowej lokalizacji (na przykład ze względów politycznych, ekologicznych i innych);
- dostępność wykwalifikowanej siły roboczej;
- koszty produkcji;
- koszty osobowe.

Najważniejszymi elementami przyciągającymi obcy kapitał do Polski są: duży rynek nabywców, tania i wykwalifikowana siła robocza, przynależność naszego kraju do zachodniego kręgu kulturowego, przewidywalne ryzyko, infrastruktura sprzyjająca

inwestycjom oraz możliwość eksportu do krajów ościennych, z którymi Polska utrzymuje bardzo dobre stosunki.

Należy jednak pamiętać, iż inwestorzy mają do wyboru alternatywne lokalizacje, na przykład w Czechach lub na Ukrainie. Poza tym fakt, iż podaż (liczba gmin zainteresowanych przyciągnięciem inwestycji) zdecydowanie przewyższa popyt (liczba potencjalnych inwestorów) powinien mobilizująco wpływać na oferujące lokalizacje.

W odniesieniu do nowego zamierzenia inwestycyjnego i opracowywanych w związku z nim planów (produkcyjnych, osobowych, logistycznych, finansowych) i harmonogramu realizacji przedsięwzięcia, przedsiębiorca określa wymagania wobec: poszukiwanej nieruchomości, rynku pracy, położenia nieruchomości i gminy, infrastruktury nieruchomości i gminy, sytuacji prawnej i podatkowej oraz możliwości uzyskania wsparcia finansowego (dotacje, ulgi) przy realizacji przedsięwzięcia.

Ważną sprawą stają się elastyczność i współdziałanie władz gminy we wszystkich kwestiach planowania i wydawania zezwoleń.

Nie bez znaczenia są też wymagania, które trudno obiektywnie skalkulować, na przykład: sytuacja mieszkaniowa (możliwość kupna lub wynajęcia domu lub mieszkania), możliwość kształcenia dzieci i doskonalenia zawodowego, oferta kulturalna i możliwości spędzania czasu wolnego.

Przed podjęciem decyzji inwestorzy zestawiają wymienione wyżej wymagania (zwane determinantami) z oferowanymi im warunkami. Im bardziej oferowane warunki odpowiadają „determinantom", tym większa szansa na pozyskanie inwestycji. Przygotowując ofertę, należy zawrzeć w niej te informacje, które ułatwią inwestorowi podjęcie decyzji.

8.4. Polityka lokalizacyjna

Na każdym poziomie planowania rozwoju i na każdym poziomie zarządzania – na obszarze kraju, regionu i gminy występują oczywiste odniesienia do przestrzeni. Jeszcze tak niedawno rozstrzygnięcia planistyczne nie wywoływały szerszego oddźwięku. Przede wszystkim nie odczuwano, jak mocno, nawet bardzo drobne, wąskie interesy indywidualne uzależnione są od przesądzeń planu.

Plan zagospodarowania przestrzennego może rozwój gminy zahamować, może rozwój utrudniać ale może również rozwój ułatwić. Nieruchomości gruntowe i budynkowe są bardzo często podstawowym składnikiem majątku osób i podmiotów gospodarczych. Nieraz jest to dobra lokata kapitału. Każde zagrożenie stanu posiadania rodzi odruchy obronne. Zagrożeniem mogą być również ustalenia planów miejscowych. Nikt nie może się dziwić, że zagrożony broni się wszelkimi sposobami. Nie wolno się obrażać, nie wolno nie przewidywać takich sytuacji. Szczególnego znaczenia nabiera więc jednoznaczność zapisywanych w planach podziałów przestrzeni.

Korzyści gminy (z tytułu wzrostu wartości gruntu), zobowiązania gminy (z tytułu zmniejszenia wartości gruntu), a przede wszystkim postępowania wywłaszczeniowe muszą być odniesione do konkretnych jednoznacznie wyodrębnionych wycinków przestrzeni.

Plan miejscowy musi więc precyzyjnie rozgraniczać obszary poddane określonym oddziaływaniom prawa.

Uzasadnione, z innych względów, tendencje do konstruowania „planów elastycznych", unikających jednoznacznych sformułowań, nie mogą usprawiedliwiać stosowania „orientacyjnych linii rozgraniczających" wydzielających np. korytarze komunikacyjne. Nie należy wykonywać planów miejscowych w skalach nie pozwalających na prawidłowe wyniesienie podziałów do fizycznej przestrzeni.

8.5. Określenie obszarów, dla których sporządzenie planów miejscowych jest obowiązkowe

1. Stosownie do wymogów art. 6 ust. 5 pkt. 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 15, poz. 139 z 1999 r. – tekst jednolity) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa się m.in. „obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania". Wspomniana wyżej ustawa stanowi również w art. 13, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo:
   a. jeżeli przepisy szczególne tak stanowią;
   b. dla obszaru, na którym przewiduje się realizację programów służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych określonych przez ministrów i centralne organy administracji rządowej (art. 58.1) oraz przez sejmiki wojewódzkie (art. 54 d.);
   c. dla obszarów, na których przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych;
   d. dla obszarów określonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, ze względu na istniejące uwarunkowania.
2. Przepisem szczególnym nakładającym na gminę obowiązek sporządzenia planu miejscowego jest ustawa z 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 z późniejszymi zmianami). Ustawa ta w art. 53 stanowi, że „Dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru funkcjonalnego w trybie określonym odrębnymi przepisami, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej". Z ustępu 6 artykułu wynika, że sporządzanie planu miejscowego dla terenu górniczego jest obligatoryjne w odniesieniu do terenów górniczych, na których prowadzona jest eksploatacja kopalin podstawowych (w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze), natomiast w przypadku eksploatacji terenów kopalin pospolitych można odstąpić od sporządzania takiego planu, jeżeli nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko. W obszarze gminy Tuszów Narodowy brak terenów, dla których winien być sporządzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo geologiczne i górnicze.
3. Obowiązek sporządzenia planu miejscowego istnieje również w przypadku obszarów, dla których Rada Gminy wprowadziła lub wprowadzi formę ochrony przyrody na mocy art. 34 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody poprzez:
   – wyznaczenie obszarów chronionego krajobrazu;
   – wprowadzenie ochrony indywidualnej w drodze uznania danego obszaru za zespół przyrodniczo – krajobrazowy.

   Zaznacza się jednak, że wymóg ten istnieje tylko w przypadku wprowadzenia ochrony przez Radę Gminy, a nie przez Wojewodę. W chwili sporządzania niniejszego „Studium" nie ma innych przepisów szczególnych, z których wynikałby obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, niemniej jednak w ramach „Studium" wskazuje się Obszar Chronionego Krajobrazu ustalony Rozporządzeniem Wojewody Rzeszowskiego Nr 35/92 z dnia 14.07.1992 r., który winien stanowić przedmiot ochrony i konsekwencją tej propozycji może być podjęcie stosownych uchwał wprowadzających formy ochrony przyrody, a więc i obowiązku opracowania planu miejscowego.

4. Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym nałożyła na organy administracji rządowej obowiązek sporządzenia programów zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Programy te sporządzają:
   - ministrowie i centralne organy administracji rządowej (art. 58.1.);
   - sejmiki wojewódzkie (art. 54 d.).

   Zadania rządowe i samorządu wojewódzkiego wynikające z w/w programów Wojewoda zamieszcza w tzw. „wojewódzkim rejestrze", co stanowi podstawę ich wprowadzania do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Stosownie do powyższego w „Studium" przyjmuje się określone obszary związane z realizacją tych inwestycji, jako obszary dla których będą sporządzane plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego. Zaznaczyć jednak należy, że obowiązek podjęcia sporządzenia planów miejscowych dla tych obszarów powstanie z chwilą wprowadzenia zadań do rejestru wojewódzkiego i przeprowadzenia negocjacji pomiędzy gminą, a wojewodą na temat warunków wprowadzenia tych zadań do planu miejscowego. W przypadku braku zgody na wprowadzenie inwestycji jako zadań rządowych, istnieje możliwość rozważenia ich podjęcia jako zadań związanych z realizacją celów publicznych (patrz punkt poniżej), jeżeli przewidywany byłby częściowy udział gminy w finansowaniu przedsięwzięcia (lub udział aportowy).

2) Zadaniem dla realizacji celów publicznych, w tym celów publicznych lokalnych jest w rozumieniu ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, każda działalność gminy wynikająca z ustaw, o ile wymaga ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu i jest finansowania w całości lub części z budżetu gminy. Zgodnie z tymi ustaleniami dla obszarów przewidywanych dla realizacji lokalnych celów publicznych gmina ma obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. należy przy tym pamiętać, że przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych wyłącznie w trybie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3) Dla zachowania ładu przestrzennego i racjonalnego wykorzystania terenów oraz prawidłowej obsługi w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej, gmina wskazuje potrzebę sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach: Malinie, Ławnica, Grochowe i Dębiaki.

**[*20.6. Parametry i wskaźniki urbanistyczne dla terenów objętych II zmianą studium.*

Obszary *oznaczone na rysunku studium symbolem* ***1UP, 2UP, 3UP, 4UP, 5UP*** *obejmują* ***tereny zabudowy usługowej, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.***

Obowiązują następujące zasady zagospodarowania terenu oraz cechy zabudowy:

a) należy zapewnić zachowanie ładu przestrzennego przy lokalizacji zabudowy w dostosowaniu do ukształtowania terenu oraz ciągów komunikacyjnych,
b) udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniej niż 15 % powierzchni działki,
c) wielkość powierzchni zabudowy co najwyżej 60 % powierzchni działki,
d) wskaźnik intensywności zabudowy nie większy niż 2;
e) poziom lokalizacji kalenicy głównej lub szczytu dachu dla budynków do 25 m,
f) dachy płaskie, oparte na łuku, spadziste o nachyleniu połaci dachowych do 45^0,

g) dopuszcza się zagospodarowanie terenu w dowolnych proporcjach dla realizacji funkcji usługowych, produkcyjnych, składowych i magazynowych,

h) należy zapewnić ilość miejsc postojowych w ilości dostosowanej do programu usług i produkcji,

i) obiekty budowlane (z wyłączeniem budynków) i urządzenia techniczne związane z podstawowym przeznaczeniem terenu o wysokości nie większej niż 35 m,

k) w granicach terenów UP dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

*Obszar oznaczony na rysunku studium symbolem **1ZNL** obejmuje **teren lądowiska trawiastego.***

*Obszary oznaczone na rysunku studium symbolem **1ZL i 2ZL** obejmują **ekosystemy leśne**. Zalesianie gruntów rodzimymi gatunkami drzew z dostosowaniem do siedliska i dbałością o zwiększenie potencjału ekologicznego i walorów estetycznych krajobrazu.*

Na terenie objętym II zmianą - dopuszcza się:

a) przebudowę sieci infrastruktury technicznej oraz budowę nowych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,

b) prowadzenie ciągów komunikacyjnych - dróg publicznych i wewnętrznych, ciągów pieszo – jezdnych, ciągów pieszych i rowerowych,

c) zmiany granic obszarów o różnych kierunkach zagospodarowania, pod warunkiem, iż nie spowodują likwidacji sąsiednich obszarów funkcjonalnych.

Na terenie objętym II zmianą należy uwzględnić:

a) położenie w obrębie obszarów o wysokim poziomie wód gruntowych, poprzez dostosowanie lokalizacji obiektów i technologii ich posadowienia do warunków geotechnicznych posadowienia obiektów na gruncie,

b) położenie w obrębie obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska PLB 180005, zgodnie z ustaleniami zawartymi w niniejszej uchwale,

c) położenie w obrębie oddziaływania lotniska w Mielcu,

d) położenie obiektów melioracyjnych oraz stref ich oddziaływania, poprzez zapewnienie możliwości ich prawidłowego funkcjonowania.

***Na obszarze objętym II zmianą studium zakazuje się** lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów dotyczących ochrony środowiska, z wyjątkiem: sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg.*

Tereny wyznaczone w II zmianie studium, wskazuje się jako obszary, dla których zamierza się sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.]

9. Uzasadnienie przyjętych w studium rozwiązań (I etap)

1) Prace nad zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy prowadzone były w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na podstawie uchwały Nr XV/108/2008 Rady Gminy w Tuszowie Narodowym z dnia 17 kwietnia 2008 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia I zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy.

   Bezpośrednim powodem podjęcia powyższej uchwały, była konieczność uzyskania zgodności rozwiązań planów miejscowych, które Rada Gminy postanowiła sporządzić z ustaleniami Studium, zgodnie z wymogami nowej ustawy z 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

   Kolejny powód podjęcia uchwały, to potrzeba zagospodarowania gleb niskich klas bonitacyjnych, nieprzydatnych dla rolnictwa z uwagi na rosnące koszty produkcji, w kierunku powiększenia terenów wskazanych dla rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej podmiejskiej gminy.

2) Mając na uwadze duże zainteresowanie mieszkańców gminy jak i inwestorów z zewnątrz terenami pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, a jednocześnie będąc w posiadaniu gruntów o znacznym areale, usytuowanych w sąsiedztwie istniejącej zwartej zabudowy wiejskiej, Rada Gminy w Tuszowie Narodowym podjęła z własnej inicjatywy uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planów miejscowych, a wraz z nią uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia I zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy, ponieważ planowana funkcja mieszkaniowa jednorodzinna z usługami towarzyszącymi w miejscowościach: Sarnów i Czajkowa jest niezgodna z kierunkami rozwoju i polityki przestrzennej gminy określonymi w Studium, gdyż podstawową funkcją wybranych terenów jest funkcja przyrodniczo – rolnicza. Za przeznaczeniem przedmiotowych terenów na cele mieszkaniowe i mieszkaniowo – usługowe przemawiają istniejące korzystne uwarunkowania przestrzenne:
   - tereny posiadają korzystne warunki morfologiczne, gruntowo – wodne i klimatyczne dla realizacji zabudowy;
   - tereny nie są narażone na niebezpieczeństwa powodzi ani osuwania się mas ziemnych;
   - nie występują w ich obrębie tereny objęte ochroną prawną ani wymagające takiej ochrony; są dobrze powiązane funkcjonalnie, przestrzennie i komunikacyjnie z pozostałą zabudową wsi i gminy;
   - w bezpośrednim sąsiedztwie przebiegają sieci uzbrojenia technicznego terenu: elektroenergetyczna, gazowa, wodociągowa, kanalizacyjna, które mogą być bez większych problemów rozbudowane na tereny przyszłych osiedli.

   Tereny w miejscowościach: Sarnów i Czajkowa położone są w obszarze wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody Natura 2000 – Puszcza Sandomierska
   - z uwagi na duże zapotrzebowanie społeczne i możliwości inwestycyjne wskazuje się tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługi towarzyszące w miejscowościach Sarnów i Czajkowa a także wskazuje się kolejne obszary do opracowania mpzp.

3) Na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 z 2004 roku, poz. 1233) stwierdzono konieczność dostosowania treści dotychczas obowiązującego studium do nowych wymogów prawnych. Obecna zmiana studium, uwzględnia również zmiany wynikające z wyznaczenia obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, obejmujących znaczną część wschodnich terenów gminy, bowiem wskazane w studium tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z usługami towarzyszącymi, w całości zawierają się w w/w obszarze Natura 2000 – Puszcza Sandomierska.

4) Sporządzona zmiana studium zawiera problematykę określoną w art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zgodnie z przywołanym wyżej Rozporządzeniem, Studium składa się z:

- części określającej uwarunkowania przedstawione w formie tekstowej i graficznej w skali 1:10 000;
- części zawierającej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy przedstawione w formie tekstowej i graficznej w skali 1:10 000.

5) Tekst zmiany Studium zarówno w części dotyczącej uwarunkowań jak i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy opracowany został jako tekst jednolity, z tym że nowe treści dotyczące problematyki zmiany Studium zapisano czerwoną czcionką. Forma graficzna przedstawiona została na podstawowej planszy Studium z wyartykułowaniem elementów przestrzennych wprowadzonych zmianą Studium, w tym:
    - granicy I zmiany Studium,
    - granicy terenów wskazanych do opracowania mpzp,
    - terenów wskazanych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługi towarzyszące.

10. Uzasadnienie przyjętych w studium rozwiązań w II etapie I zmiany Studium

1) Prace nad zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy prowadzone były w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na podstawie uchwały Nr XV/108/2008 Rady Gminy w Tuszowie Narodowym z dnia 17 kwietnia 2008 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia I zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuszów Narodowy.

   Bezpośrednim powodem podjęcia powyższej uchwały, była konieczność uzyskania zgodności rozwiązań planów miejscowych, które Rada Gminy postanowiła sporządzić z ustaleniami Studium, zgodnie z wymogami ustawy z 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

   Kolejny powód podjęcia uchwały, to potrzeba zagospodarowania gleb niskich klas bonitacyjnych, nieprzydatnych dla rolnictwa z uwagi na rosnące koszty produkcji, w kierunku powiększenia terenów wskazanych dla rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej podmiejskiej gminy.

2) Duże zainteresowanie mieszkańców gminy jak i inwestorów z zewnątrz terenami pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z usługami towarzyszącymi, skłoniło samorząd gminy do przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach Ławnica, Malinie, Grochowe i Dębiaki. Wskazane w tych miejscowościach grunty są w posiadaniu gminy, obejmują znacznej powierzchni areał, położone są w sąsiedztwie istniejącej zwartej zabudowy wiejskiej. Ponadto są to tereny dobrze skomunikowane, będące w zasięgu niezbędnego uzbrojenia i infrastruktury technicznej. W celach przyśpieszenia prac nad sporządzeniem planów miejscowych, na co pozwalały m.in. wcześniej przeprowadzone badania przyrodnicze i ornitologiczne dla tych terenów, postanowiono w ramach obowiązującej uchwały o przystąpieniu do sporządzenia I zmiany Studium, wydzielić wskazane tereny dla sporządzenia planów miejscowych jako II etap I zmiany Studium. Pozostały zakres przestrzenny sporządzenia I zmiany Studium, określony w uchwale o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium, może być kontynuowany po przeprowadzeniu niezbędnych badań przyrodniczych i ornitologicznych, popartych odpowiednimi dokumentami oraz sporządzeniu ekofizjografii. Planowana funkcja mieszkaniowa jednorodzinna z usługami towarzyszącymi w miejscowościach Malinie, Ławnica, Grochowe i Dębiaki jest niezgodna z kierunkami rozwoju i polityki przestrzennej,

określonymi w Studium, gdyż podstawową funkcją wskazanych terenów jest funkcja przyrodniczo-rolnicza. Za przeznaczeniem przedmiotowych terenów na cele mieszkaniowe i mieszkaniowo – usługowe przemawiają istniejące korzystne uwarunkowania przestrzenne:

- tereny posiadają korzystne warunki morfologiczne, gruntowo – wodne i klimatyczne dla realizacji zabudowy;
- tereny nie są narażone na niebezpieczeństwa powodzi ani osuwania się mas ziemnych;
- tereny są dobrze powiązane funkcjonalnie, przestrzennie i komunikacyjnie z pozostałą zabudową wsi i gminy;
- w bezpośrednim sąsiedztwie przebiegają sieci uzbrojenia technicznego terenu: elektroenergetyczna, gazowa, wodociągowa, kanalizacyjna, które mogą być bez większych problemów rozbudowane na tereny przyszłych osiedli.
- tereny stanowią kontynuację istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej lub mieszkaniowo-usługowej, realizowanej w formie zorganizowanej.

Tereny w miejscowościach Grochowe i Dębiaki położone są w obszarze wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody Natura 2000 – Puszcza Sandomierska.

- z uwagi na duże zapotrzebowanie społeczne, wskazuje się tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z usługami towarzyszącymi w miejscowościach Grochowe i Dębiaki,
- z uwagi na walory przyrodnicze terenów wyklucza się lokalizację przedsięwzięć uciążliwych, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których jest wymagany lub może być wymagany raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami z wyjątkiem infrastruktury technicznej niezbędnej dla obsługi wskazanego terenu.

3) Stosownie do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. Nr 118 z 2004 r. poz. 1233), stwierdzono konieczność dostosowania treści wymogów prawnych. II etap I zmiany Studium uwzględnia zmiany wynikające z wyznaczenia obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, obejmujących znaczną część wschodnich terenów gminy, bowiem wskazane pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z usługami towarzyszącymi tereny w miejscowościach Grochowe i Dębiaki w całości położone są w obszarze Natura 2000 – Puszcza Sandomierska.
4) Sporządzony II etap I zmiany studium, zawiera problematykę określoną w art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zgodnie z przywołanym wyżej Rozporządzeniem, Studium składa się z:
    a. części określającej uwarunkowania przedstawione w formie tekstowej i graficznej w skali 1:10 000,
    b. części zawierającej ustalenia określające kierunki i zasady polityki przestrzennej gminy przedstawione w formie tekstowej i graficznej w skali 1:10 000.
5) Tekst II etapu I zmiany studium w części dotyczącej kierunków i zasad polityki przestrzennej gminy opracowany został jako tekst jednolity, z tym że nowe treści dotyczące problematyki tego etapu zmiany Studium, zapisano granatową czcionką, a w części graficznej pogrubioną granatową kreską.
6) Zakres przestrzenny II etapu I zmiany Studium, odpowiada zakresowi sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla wskazanych terenów.

**[11.UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ II ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TUSZÓW NARODOWY

Podstawą opracowania II zmiany Studium jest uchwała Rady Gminy Tuszów Narodowy w sprawie przystąpienia do sporządzenia II zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuszów Narodowy Nr XXVII/270/2018 z dnia 30 maja 2018 r.

Przedmiotem zmiany studium jest obszar, z głównym wskazaniem kierunków pod zabudowę usługową, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.

Powierzchnia terenu wynosi ok. 97 ha. Przedmiotowy teren położony jest w centralnej części gminy w miejscowości Tuszów Narodowy.

Zmiana ww. studium wynika z korzystnego położenia przedmiotowego terenu w ogólnej strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy. Wprowadzenie nowych ustaleń w kierunkach zagospodarowania przestrzennego, pozwoli na możliwość opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę usługową i produkcyjną.

Znaczącą przesłanką uzasadniającą projektowane przeznaczenie wnioskowanego terenu na cele określone w projekcie II zmiany studium jest fakt, że teren ma dobrą dostępność komunikacyjną oraz możliwość dogodnego włączenia się do sieci infrastruktury technicznej. Znacznym atutem dla lokalizacji jest bezpośrednie sąsiedztwo z istniejącą drogą wojewódzką.

Formułując ustalenia przedmiotowej zmiany studium wzięto pod uwagę przeprowadzoną ocenę stanu istniejącego zagospodarowania, rozpoznane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski do studium.

Zmiany wprowadzone II zmianą w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuszów Narodowy zawarte są w:

– *<u>części tekstowej:</u>*

- *Załącznik nr 1, stanowiący tekst II zmiany Studium „Diagnoza stanu gminy i uwarunkowania rozwoju”,*
- *Załącznik nr 2, stanowiący jednolity tekst Studium, w którym wprowadzone zmiany oznaczono czcionką koloru zielonego;*

– *<u>części graficznej:</u>*

- *załącznik Nr 3 – rysunek II zmiany Studium „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” w skali 1:10 000;*
- *załącznik Nr 4 – jednolity rysunek Studium „Kierunki i zasady polityki przestrzennej - Struktura funkcjonalno-przestrzenna” w skali 1:10 000 – wprowadzone zmiany polegają na oznaczeniu zasięgu II zmiany Studium oraz wskazaniu zgodnie z legendą następujących terenów:*

- *1UP, 2UP, 3UP, 4UP, 5UP - tereny zabudowy usługowej, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów,*
- *1ZNL - teren lądowiska trawiastego,*
- *1ZL, 2ZL - ekosystemy leśne,*
- *1KDG - droga wojewódzka nr 985 klasy głównej wraz z miejscem połączenia z lokalnym układem dróg publicznych,*
- *1KDL i 2 KDL - drogi publiczne klasy lokalnej,*
- *1KDD - droga publiczna gminna.*

Projekt II zmiany studium został opracowany zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1945 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Nieujęte w II zmianie studium zagadnienia, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie występują na terenie Gminy Tuszów Narodowy, w granicach objętych zmianą studium. Dotyczy to w szczególności zagadnień, które nie występowały jako obowiązkowy zakres ustaleń studium zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym, a są to:

- *obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m^2 oraz obszary przestrzeni publicznej,*
- *obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,*
- *obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.),*
- *obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji,*
- *granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.]*

Bibliografia

1. A. Zielecki: Odbudowa i rozwój życia gospodarczego. (w:) Mielec. Dzieje miasta i regionu. t.2, Mielec 1988
2. Anno Domini... Księga Gości Chorzelowa, opr. J. Skrzypczak, Mielec 2000
3. Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Dział Archiwum Skarbu Koronnego, Nr 7,8,10 rejestry poborowe województwa sandomierskiego z XVI–XVII w.
4. Biuro Projektowo–Badawcze Dróg i Mostów „Transprojekt": Ruch drogowy 1990 – Warszawa 1992 r.
5. Biuro Projektowo–Badawcze Dróg i Mostów „Transprojekt": Ruch drogowy 1995 – Warszawa 1996 r.
6. Centralne Biuro Projektowo–Badawcze Dróg i Mostów „Transprojekt": Ruch drogowy 1985 – Warszawa 1987 r.
7. Dane dotyczące sieci elektroenergetycznych Najwyższych Napięć – Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Wschód Spółka z o.o. – Radom.
8. Dane dotyczące sieci elektroenergetycznych Średnich Napięć – Rzeszowski Zakład Energetyczny – Rejon Energetyczny Mielec.
9. Dane dotyczące sieci elektroenergetycznych Wysokich Napięć – Tarnowski Zakład Energetyczny.
10. Dane dotyczące sieci i urządzeń telekomunikacyjnych pochodzą z Obszaru Telekomunikacji w Rzeszowie Rejon Obsługi Klienta w Mielcu. Telefony Rzeszowskie „TELER" w Mielcu.
11. Dane Urzędu Gminy Tuszów Narodowy.
12. Dane Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale Oddział w Mielcu.
13. F. von Mieg: Karte des Konigreichs Galizien und Lodomerien 1779–1782, 1 : 28000 (oryginał w Wiedniu , fotokopie w pracowni SHG w Krakowie)
14. Inwentarze dóbr sandomierskich z 2 połowy XVIII w. w zespole A. Pot. Krzesz. w WAP w Krakowie.
15. J. Długosz, Liber beneficiorum dioecensię Gracoviensis T. I–III, (w:) Opera Omnia, T. 7–9, wyd. A. Przeździecki Kraków 1863–64.
16. J. Krukowski: Szkolnictwo w okresie przedrozbiorowym. (w:) Mielec. Dzieje miasta i regionu. T. 1, Mielec 1984
17. J. Lesganig: Ost Galizien erstes blatt enthaltend den Tarnower, Rzeszower, Sanoker und Duklaer Kreis. Wien 1803, Bibl. Jagiell. W Krakowie, M. 40/37
18. J. Luciński: Rozwój królewszczyzn w Koronie od schyłku XIV do XVIII wieku. Poznań 1970
19. J. Pezda, P. Prokop: Mielec i okolice w połowie XVI wieku. Dokument króla Zygmunta Augusta zatwierdzający podział dóbr dziedzicznych rodu Mieleckich. (w:) Rocznik Mielecki 1999, t. 2,
20. J. Rawski: Piastowskie dzieje Puszczy Sandomierskiej. Tarnobrzeg 1997
21. J. Rawski: Studium nad osadnictwem południowej części Ziemi Sandomierskiej w połowie XIV w.
22. K. Cichecka, F. Śliwa: Ruch spółdzielczy. (w:) Mielec. Dzieje miasta i regionu, t. 2, Mielec 1988
23. K. Kordczak, H. Żaliński, Wylewy w dorzeczu Wisły w Galicji doby autonomicznej (1867–1918). (w:) Pamiętnik Sandomierski, T. II, Kraków 1995 r.
24. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. T. III województwo rzeszowskie, z. 3 Kolbuszowa, Mielec i okolice, Warszawa 1991
25. Ks. Białobok; Kościół katolicki na ziemi mieleckiej. (w:) Mielec: Studia i materiały z

dziejów miasta i regionu T. 3 Mielec 1994 r.
26. Lustracja województwa sandomierskiego 1564-1565. Wrocław – Warszawa – Kraków 1963
27. Lustracja województwa sandomierskiego 1660-1664, cz. II, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1977.
28. M. Biskup: Gmina Tuszów Narodowy, Krosno 1999
29. M. Friedberg; Rozsiedlenie rodów rycerskich w województwie sandomierskim w wieku XV. Pamiętnik świętokrzyski, 1930 r., Kielce 1931 r.
30. M. Maciąga : Zabytki sztuki regionu mieleckiego. (w:) Mielec. Dzieje miasta i regionu. T. 1, Mielec 1984, Tenże: Zamki i fortyfikacje w okolicach Mielca. (w:) Rocznik Ziemi Mieleckiej, Mielec 1971.
31. M. Maciąga: Oświata i szkolnictwo. (w:) Mielec. Dzieje miasta i regionu. T. 2, Mielec 1988
32. M. Maciąga: Rys geograficzno-historyczny mieleckiego. (w:) Prace i Materiały Etnograficzne. Muzeum Okręgowe w Rzeszowie.
33. M. Witwickiego „Strefy ochrony konserwatorskiej" zawarte w „Wiadomościach Konserwatorskich" Nr 3/26/X/1993 r.
34. Mapa zasięgu telefonii komórkowej: Era GSM, Plus GSM, Centertel.
35. Mapy glebowo – rolnicze – Starostwo Powiatowe w Mielcu.
36. Mielec. Dzieje Miasta i regionu t. I. Praca zbiorowa pod redakcją F. Kiryka, KAW Rzeszów 1984 r.
37. Mielec. Dzieje Miasta i regionu t. II. Praca zbiorowa pod redakcją F. Kiryka, KAW Rzeszów 1988 r.
38. Mosingiewicz, Mieleccy herbu Gryf (w) Społeczeństwo Polski średniowiecznej, F. 3: 1985 r.
39. Opracowanie fizjograficzne gmina Tuszów Narodowy Rzeszów 1979. r.
40. P. Miodunka: Sieć parafialna nad Dolną Wisłoką w średniowieczu (w) Rocznik mielecki, 1999 r.
41. PN–E–05100–1:1998 – Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa.
42. Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza gmina Tuszów Narodowy BULiGL Oddział Przemyśl 1993 r.
43. Provinzial Handbuch der Königreiche Galizien und Lodomerien für des Jahr 1844, Lemberg 1844.
44. Przepisy budowy urządzeń elektroenergetycznych – Instytut Energetyki 1980 r.
45. Rocznik Diecezji Sandomierskiej, Sandomierz 1994
46. Rocznik Diecezji Tarnowskiej, Tarnów 1972
47. Rocznik statystyczny województwa podkarpackiego 1999 – 2000 r.
48. Rocznik statystyczny województwa rzeszowskiego 1990 – 1998 r.
49. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie: Dziennik Ustaw Nr 43, Warszawa, dnia 14 maja 1999 r.
50. S. Mateszew, M. Biskup, W. Gąsiewski: Powiat mielecki, przewodnik. Mielec 1999
51. S. Mateszew: Zarys dziejów osadnictwa i stosunków własnościowych w regionie mieleckim do polowy XVII wieku. (w:) Mielec. Dzieje miasta i regionu. T.1, Mielec 1984
52. Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. Warszawa 1880, t. 1
53. Stan środowiska w województwie podkarpackim, Biblioteka Monitoringu Środowiska Rzeszów 1999 r.
54. Stan środowiska w województwie rzeszowskim w 1996 r., Biblioteka Monitoringu

Środowiska Rzeszów 1997 r.
55. T. Opas: Region mielecki przed reformą konstytucyjną w Galicji. (w:) Mielec. Dzieje miasta i regionu. T.1, Mielec 1984, s. 392, 396 (tabela
56. T. Sandecki: Bezpieczeństwo użytkowania dróg w projekcie przepisów techniczno – budowlanych – Transport miejski Nr 5/1998.
57. Towarzystwo Urbanistów Polskich – sekcja komunikacji: zagadnienia komunikacyjne w planowaniu przestrzennym – Warszawa 1983 r.
58. W Dworzaczek: Hetman Jan Tarnowski. Z dziejów możnowładztwa małopolskiego. Warszawa 1985
59. W. Dworzaczek. Leliwici Tarnowscy. Z dziejów możnowładztwa małopolskiego, wiek XIV – XV w. Warszawa 1971
60. W. Dworzaczek: Leliwici Tarnowscy. Od schyłku XVI w. do czasów współczesnych . Tarnobrzeg 1996
61. W. Gąsiewski – Powiat Mielecki – Przewodnik. Mielec 1999 r.
62. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej IUNG w Puławach – 1994 r.
63. Z Badań etnograficznych – Mielec. Rzeszów 1970
64. Zofia Tarnowska: Wspomnienie o rodzinie. (w:) Rocznik Mielecki 1998